

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 10. marta noteikumiem Nr.125

APSTIPRINĀTS

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2015. gada 30. novembrī

STRATĒGIJA PRECIZĒTA

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2016. gada 15. janvārī

STRATĒGIJA GROZĪTA

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2016. gada 29.februārī

STRATĒGIJA GROZĪTA

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2016. gada 7.decembrī

STRATĒGIJA GROZĪTA

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2017. gada 20.janvārī

STRATĒGIJA GROZĪTA (Rīcības plāna grozījums)

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2018. gada 27.februārī

STRATĒGIJA GROZĪTA

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2019. gada 07.janvārī

STRATĒGIJA GROZĪTA (Rīcības plāna grozījums)

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2019. gada 5. novembrī

STRATĒGIJA GROZĪTA (Rīcības plāna grozījums)

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2020. gada 5. novembrī

STRATĒGIJA GROZĪTA

ar Saldus rajona attīstības biedrības padomes lēmumu 2021. gada 21. jūlijā

Saldus un Brocēnu novadu Sabiedrības virzīta vietējās attīstības stratēģija

(pēc 2021. gada 5. jūnija administratīvi teritoriālās reformas - Saldus novads)

2014-2020

SALDUS RAJONA

ATTĪSTĪBAS BIEDRĪBA

2015

Saturs

KOPSAVILKUMS	3
SASKAŅOTĪBA AR VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS DARBĪBAS TERITORIJĀ ESOŠO PAŠVALDĪBU PROGRAMMĀM UN SASAISTE AR CITIEM VIETĒJĀ, REGIONĀLĀ UN NACIONĀLĀ MĒROGA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	4
ESOŠĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒJUMS	5
1.1 DARBĪBAS TERITORIJA	5
1.2. PARTNERĪBAS PRINCIPA NODROŠINĀŠANA	11
1.3. TERITORIJAS STIPRO UN VĀJO PUŠU, IESPĒJU UN DRAUDU IZVĒRTĒJUMS	12
1.4. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VAJADZĪBU IDENTIFICĒŠANA UN POTENCIĀLA ANALĪZE	17
1.5. STARPTERITORIĀLĀS UN STARPVALSTU SADARBĪBAS VAJADZĪBU NOVĒRTĒJUMS	20
2. STRATĒGISKĀ DAĻA	21
2.1. VĪZIJA UN STRATĒGISKIE MĒRĶI (TOSTARP STARPTERITORIĀLĀS UN STARPVALSTU SADARBĪBAS MĒRĶI)	21
2.2. SASNIEDZAMIE REZULTĀTI	21
2.3. INOVATĪVO RISINĀJUMU IDENTIFICĒŠANA UN ATBILSTĪBAS KRITĒRIJI TO NOTEIKŠANAI	22
3. RĪCĪBAS PLĀNS	23
3.1. RĪCĪBAS PLĀNS 2015.–2020. GADAM LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2014.–2020. GADAM APAKŠPASĀKUMĀ "DARBĪBU ĪSTENOŠANA SASKAŅĀ AR SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJU" (TURPMĀK – LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS APAKŠPASĀKUMS)	23
3.2. CITA ĀRĒJĀ FINANSĒJUMA NEPIECIEŠAMĪBA UN PIESAISTĪŠANAS NOVĒRTĒJUMS	25
4. SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA UN NOVĒRTĒŠANA	26
4.1. VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS INFORMĀCIJAS TĪKLU VEIDOŠANAS APRAKSTS UN SADARBĪBAS NODROŠINĀŠANA AR DAŽĀDĀM TĀS DARBĪBAS TERITORIJĀ ESOŠAJĀM ORGANIZĀCIJĀM	26
4.2. PAPILDINĀTĪBAS NODROŠINĀŠANA AR ES STRUKTŪRFONDU DARBĪBAS PROGRAMMAS SPECIFISKAJIEM ATBALSTA MĒRĶIEM	26
4.3. PROJEKTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI UN KĀRTĪBA, TO PIEMĒROŠANAS METODIKA, TOSTARP INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANA	28
4.4. SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS PROCEDŪRA	42
4.5. SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS ORGANIZĀCIJA	42
5. FINANSĒJUMA SADALES PLĀNS	42

Kopsavilkums

Saldus un Brocēnu novadu sabiedrības virzīta vietējā attīstības stratēģija 2014.–2020. gadam (turpmāk tekstā Stratēģija) ir sasakaņota un papildinoša gan Saldus, gan Brocēnu novadu attīstības plānošanas dokumentiem, tajā iekļauta tikšanās laikā ar iedzīvotājiem, uzņēmējiem, NVO aktīvistiem izteiktie viedokļi un priekšlikumi, kā arī pētījumos “2007. - 2013. gada plānošanas periodā īstenoto LEADER pieejas projektu sociālekonomiskā ietekme Saldus un Brocēnu novada teritorijā” un “Uzņēmējdarbības vides analīze Saldus un Brocēnu novadā” izteiktie priekšlikumi.

Iepriekšējos divos plānošanas periodos ar Leader pieejas palīdzību ir veiktas ievērojamas investīcijas, tās lielā mērā kalpo par pamatu tālākai VRG teritorijas attīstībai, taču joprojām tās nav pietiekamas.

Stratēģija balstīta uz abu novadu teritoriju potenciāla labāku izmantošanu, kā arī sabiedrības aktīvāku iesaisti savas dzīves telpas sakārtošanā.

Izmantojot Saldus un Brocēnu novadu visu resursu stiprās puses, uzsvars tiks likts uz projektu savstarpējo papildināmību, gan vienam projektam no otra, gan savstarpēji veidojot sadarbības modeļus: uzņēmējs, pašvaldība, NVO. Teritorijā vēlamies radīt “ūdenī iemesta akmens” rezonansi jeb multiplikatīvu efektu, kad viena uzņēmēja, personas, biedrības darbība, aktivitāte vai pakalpojums izsauc nākamās, tās savstarpēji papildina viena otru. Tas iespējams, izmantojot gan jau ieguldītos resursus teritorijas attīstībā, gan piesaistot jaunus finansu līdzekļus, gan izmantojot iepriekšējo periodu iestrādes. Multiplikatīvais efekts ir viens no būtiskākajiem aspektiem vietējās attīstības stratēģijas veiksmīgas īstenošanas pamatā. Jāmeklē risinājumi, kas ļautu efektīvāk izmantot resursus, pārņemt pozitīvu praksi un pieredzi, palielināt privātā sektora un biedrību iesaisti sabiedrībai svarīgu pakalpojumu sniegšanā.

Vīzija: Saldus un Brocēnu novados strādā un sadarbojas ekonomiski un sociāli aktīvi uzņēmēji, pašvaldības, NVO un iedzīvotāji, kas veido spēcīgu teritoriju ar kvalitatīvu vidi darbam, dzīvošanai un atpūtai

Stratēģijas atslēgvārdi: sadarbība, vietējie resursi, unikāla, inovatīva konkurētspējīga uzņēmējdarbība, kultūrvēstures mantojuma pielietojums, daudzfunkcionāls un mobils piedāvājums, ar pakalpojumiem un sabiedriskajām aktivitātēm apmierināts iedzīvotājs.

Stratēģijā noteiktas četras rīcības: 1. Atbalsts kopienas vajadzībām pieprasītām vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvām un 2. Atbalsts kopienas vajadzībām pieprasītām vietas potenciāla attīstības iniciatīvām. 3. Stratēģiskais projekts “Ielu tirdzniecības laukuma un atpūtas vietas izveide Ezerē” 4. Stratēģiskais projekts “Cieceres ezera un Dūņupes teritorijas labiekārtošana un dabas taku izveide”.

Stratēģijas mērķi ir:

1. Atbalstīt kopienas vajadzībām pieprasītas vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas. Mērķis tiks sasniegts, piešķirot atbalstu 1.rīcībai.
2. Atbalstīt kopienas vajadzībām pieprasītas vietas potenciāla attīstības iniciatīvas. Mērķis tiks sasniegts, piešķirot atbalstu 2.,3.,4. rīcībai.

Saskaņotība ar vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošo pašvaldību programmām un sasaiste ar citiem vietējā, reģionālā un nacionālā mēroga attīstības plānošanas dokumentiem

Ar mērķi saskaņot viedokļus un redzējumus par VRG teritorijas attīstību tika analizēti un savstarpēji salīdzināti virkne plānošanas dokumenti.

Saldus novada attīstības programma 2013-2020	Brocēnu novada attīstības programma 2014-2020	Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030.gadam	Nacionālais attīstības plāns	LAP 8.2.14.M19 Atbalsts Leader vietējai attīstībai (SVVA)	SVVA Aktivitāte
SM2 Mūsdienīgas, konkurētspējīgas un drošas uzņēmējdarbības vides attīstība un dažādotas ekonomikas veicināšana SM3 Pievilcīgas, sasniedzamas un dabai draudzīgas dzīves, darba un atpūtas telpas veidošana un attīstība	SM2 Pilnvērtīga un sakārtota dzīves vide SM3 Uz vietējo resursu izmantošanu balstīta ekonomika	1.mērķis - gudra attīstība. Mērķis vērsts uz domāšanas un rīcību maiņu, kas panākams ar ieguldījumiem izglītībā, zinātnē, mainot sabiedrības vidi, attīstot uzņēmējdarbības domāšanu	Rīcības virzieni: „Izcila uzņēmējdarbības vide”; „Ergoefektivitāte un enerģijas ražošana” „Cienīgs darbs”; „Kompetenču attīstība” „Vesels un darbaspējīgs cilvēks”	Sniegt atbalstu lauku kopienu ilgtspēju veicinošām vietējās attīstības iniciatīvām, kas ir atbilstošas LAP un iekļautas VRG izstrādātajās SVVA stratēģijās, un uzlabo sociālo situāciju laukos, veido labvēlīgu vidi dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un lauku teritoriju attīstībai	Sniegt atbalstu kopienu vajadzībām pieprasītām vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvām
SM1 Izglītotas, radošas, veselīgas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana	SM1 Izglīkota, veselīga, aktīva un patriotiska sabiedrība SM2 Pilnvērtīga un sakārtota dzīves vide SM1 Izglīkota, veselīga, aktīva un patriotiska sabiedrība	2.mērķis - pievilcīga dzīves vide. Mērķis vērsts uz dzīves un darbības vides maiņu, kas panākams ar mērķtiecīgām izmaiņām dzīves un darba vidē koncentrējoties uz vietu orientētu attīstību.	Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības Latvijai pamats	2. Sekmēt tādu pārvaldības mehānismu attīstību vietējā līmenī, kas balstīti uz iekļaujošiem vienlīdzīgas partnerības principiem un rada pievienoto vērtību teritorijas un vietējās sabiedrības potenciālam	Sniegt atbalstu kopienu vajadzībām pieprasītām vietās potenciāla attīstības iniciatīvām

Esošās situācijas izvērtējums

1.1. darbības teritorija

Novads	Novada pilsēta un novada pagasts
Saldus novads	Saldus pilsēta, Ezeres, Jaunauces, Jaunlutriņu, Kursīšu, Lutriņu, Nīgrandes, Novadnieku, Pampāļu, Rubas, Saldus, Šķēdes, Vadakstes, Zaņas, Zirņu, Zvārdes pagasts
Brocēnu novads	Brocēnu pilsēta; Blīdenes, Cieceres, Gaiķu, Remtes pagasts

1.1.1. vispārējs ģeogrāfisks apskats

Rādītāji	Saldus novads	Brocēnu novads	Komentāri
Novada platība	1680,2 km ²	496,3 km ²	Daudzveidīgi dabas resursi: upes, ezeri, meži, pauguraines, lauksaimniecībā izmantojama zeme.
Attālums līdz tuvākajiem lielajiem ekonomiskajiem centriem:	Rīga 119 km; Jelgava 82 km; Liepāja 98 km; Ventspils: 111 km; Mažeiki: 45 km; Šauļi: 126 km.	Rīga 110 km; Liepāja 107 km; Saldus 9,8 km; Kuldīga 58,4 km; Dobeles 47,3 km	Centrēts ceļu izvietojums uz Saldus pilsētu, kas atzarojas vairākos virzienos, teritoriju šķērso A kategorijas ceļš Liepāja – Rīga, dzelzceļa līnija, Liepājas un Ventspils ostas tuvums, pierobežas tuvums. Možaiki LT ir nozīmīgs rūpniecības centrs, pierobežas iedzīvotāji ir arī potenciāli pakalpojumu saņēmēji VRG teritorijā.
Iedzīvotāju skaits (CSP dati)	25267-2012. g. 24909-2013. g. 24494-2014. g.	6093-2012.g 5981 – 2013.g 5828-2014. g.	Turpinās iedzīvotāju skaita samazinājums, ar mazāku intensitātes pakāpi un atšķirīgu intensitāti.
Dabas vērtības	7 Natura-2000 teritorijas, tai skaitā dabas parks Zvārdes meži, 4 dabas liegumi (Sātiņu diķi, Ventas un Šķerveļa ieleja, Zvārde, Nīgrandes meži), 5 ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi, 2 dendroloģiskie	4 Natura 2000 teritorijas, tai skaitā dabas liegums Cieceres ezera sala, Baltezera purvs, Dulbju acu purvs, Zvārde, aizsargājamā aleja, dendroloģiskais stādījums	Dabas liegums „Zvārde” atrodas Saldus un Brocēnu novadu teritorijās. Liegumu apmeklētāji galvenokārt ir makšķernieki, mednieki, ogotāji un sēņotāji. Abos novados atrodas arī vairākas vietējas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas un objekti, kurus iespējams padarīt pievilcīgākus atpūtai un sabiedrības izglītošanai.

	stādījumi un aizsargājamā aleja		
Kultūrvēsture	427 valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi, t.sk. 24 arheoloģijas pieminekļi; 5 mākslas pieminekļi; 9 arhitektūras pieminekļi, 1 vēstures	17 valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi, t.sk. 4 arheoloģijas pieminekļi; 7 mākslas pieminekļi; 6 arhitektūras pieminekļi	Vairums Valsts aizsardzībā esošie kultūrvēstures pieminekļi ir sliktā tehniskā stāvoklī. Nepieciešami lieli ieguldījumi to restaurācijai, infrastruktūras attīstībai, kā arī iegūt zināšanas un prasmes kultūrvēsturisko pieminekļu apsaimniekošanai.

1.1.2. sociālekonomisks apskats

Rādītāji	Saldus novads	Brocēnu novads	Komentāri
Nodarbināto skaits uzņēmumos	5749 – 2012. g. 5939 – 2013. g. 5730 – 2014. g.	770 – 2012. g. 797 – 2013. g. 822 – 2014. g.	Rādītāji norāda uz uzņēmējdarbības vides nestabilitāti, ko var skaidrot ar ar uzņēmēju nespēju elastīgi un efektīvi reaģēt uz izmaiņām ārējā vidē.
Uzņēmumu skaits uz 01.11.2015	Aktīvi 2262 Likvidēti 1150 Jebkad reģistrēti 3412	Aktīvi 497 Likvidēti 208 Jebkad reģistrēti 705	Uzņēmumu skaits vēl neliecina par augstu nodarbinātību un augstiem uzņēmumu apgrozījuma rādītājiem. Viens no senākajiem uzņēmumiem ir cementa ražotājs A/s Cemex Brocēnos, kura produkcija tiek eksportēta un kuru izmanto apkārtņē esošie betona ražošanas uzņēmumi. Saldus apkārtņē pēdējā desmitgadē izveidojušies uzņēmumi ar skandināvu kapitālu.
Uzņēmējdarbības formas komercreģistrā	IK 311 AS 3 SIA 224	IK 66 AS 8 SIA 1144	Pilsētu ekonomiku pārsvarā veido tirdzniecības un pakalpojumu sektoru uzņēmumi, savukārt pagastu ekonomiku – ražošanas uzņēmumi, galvenokārt tā ir augkopība, lopkopība, kā arī mežsaimniecība un transporta pārvadājumi. Salīdzinoši mazs mikrouzņēmumu un individuālo pakalpojumu sniedzēju skaits.
Uzņēmējdarbības formas UR	IU 342 AS 1 SIA 255 z/s 1210	IU 56 AS 1 SIA 41 z/s 295	
Uzņēmējdarbības jomas	lauksaimniecība, mežsaimniecība un	lauksaimniecība, mežsaimniecība un	Dominē lauksaimniecības un mežsaimniecības, pārtikas ražošanas, metālapstrādes rūpniecības joma. Trūkst inovatīvas pieejas uzņēmējdarbībai.

	zivsaimniecība 866; vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība 220; automobiļu un motociklu remonts – 46; mājāsaimniecība kā darba devēju darbība; pašpatēriņa preču ražošana un pakalpojumu sniegšana individuālajās mājāsaimniecībās 171; apstrādes rūpniecība 99; profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi – 91; operācijas ar nekustamo īpašumu – 87	zivsaimniecība 196; vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts 30; citi pakalpojumi 31	
Uzņēmējdarbības vidē strādājošo uzņēmumu izmaiņu dinamika un intensitāte	1481 (+2,67%)-2012. g. 1501 (+2,56%)-2013. g. 1485 (-0,09%)-2014. g.	477(+2,58%)- 2012. g. 502(+5,24%)-2013. g. 499(-0,6%) -2014. g.	Lielākais strādājošo uzņēmumu skaits koncentrējas pilsētā vai ap pilsētām., Tas atbilst arī apdzīvotības līmenim, kas ir nozīmīgs uzņēmējdarbības vides katalizators. Konstatētās izmaiņas nedrīkst mērīt “ar vienas olekts principu”, jo saglabājas teritoriālās atšķirības.
Pašvaldību kapitālsabiedrības	Saldus Tirgus Saldus Siltums Saldus Komunālserviss Saldus Namu pārvalde SIA Saldus medicīnas centrs	Brocēnu Ceļš Brocēnu Siltums	Pašvaldību kapitālsabiedrības nodrošina komunālos pakalpojumus, namu apsaimniekošanu (tiek veidotas daudzdzīvokļu māju apsaimnokošanas biedrības), siltuma un ūdens apgādi, transporta pakalpojumus. SIA Saldus medicīnas centrs ir komercsabiedrība, kas pieder Saldus un Brocēnu novada pašvaldībām.
Demogrāfiskā slodze (uz 1000 personām darbības vecumā)	1: 564	1: 545,3	Tendence demogrāfiskai slodzei pieaugt. Zems dzimstības līmenis, nav optimistisku prognožu. Lielākajā daļā pagastu iedzīvotāju skaits mazāks par 1000

Bezdarba līmenis %	10.01 -2012.g. 9,5-2013.g. 6,6 -2014.g.	9,5 -2012.g. 9,7-2013.g. 7,5 -2014.g.	Pēc krīzes nostabilizējies bezdarba līmenis, nav prognožu, ka tas vēl varētu samazināties
NVO skaits	196	21	NVO skaits turpina pieaugt, taču NVO skaits nenorāda NVO aktivitāti. NVO attīstību un aktivitāti palīdz nodrošināt Pašvaldību projektu fondi, CEMEX Iespēju fonds. Abos novados 2014.-2015. gadā nodibinātas daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas biedrības.
Pirmsskolas izglītība	9 pirmssk.izgl. iest. 9 pamatsk. realizē pirmssk. izgl. progr.	3 pirmssk. izgl.iest. 3 pamatsk. realizē pirmssk. izgl. progr.	Vairums pamatskolās darbojas pirmsskolas izglītības grupas, kas nodrošina obligāto 5-6 gadīgo bērnu apmācību. Grupās tiek uzņemti arī jaunāka vecuma bērni.
Vispārējā izglītība	9 pamatsk., 5 vidussk., 1 vakara vidussk., 1 internātpamatsk., 1 speciālā internātpsk.	1 vidusskola; 3 pamatskolas	Notiek vidusskolu optimizēšana Saldus pilsētā un Ezerē, slēgtas Jaunaucē, Kurzemītes, Šķēdes, Zaņas, Vadakstes pamatskolas, reorganizēta Sātiņu pamatskola.
Interesešu izglītība	Saldus bērnu un jauniešu centrs, Augšventas bērnu un jauniešu interesešu centrs	Brocēnu jauniešu centrs "Kopā"	Arī izglītības iestādēs un kultūras namos darbojas interesešu izglītības pulciņi.
Profesionālas ievirzes interesešu izglītība	Saldus mūzikas un mākslas skolas, Saldus sporta skola, Nīgrandes mūzikas skola	Brocēnu novada bērnu un jaunatnes sporta skola	Profesionālā interesešu izglītība pieejama tikai Saldū, Brocēnos un Nīgrandē.
Profesionālā izglītība	Saldus profesionālā vidusskola	-	Skola sagatavo speciālistus šādās programmās: viesnīcu pakalpojumi, datorsistēmas, būvniecība, ugunsdrošība un ugunsdzēsība, kokizstrādājumu izgatavošana.
Kultūras iestādes: 1) kultūras centri 2) muzeji 3) ekspozīcijas, kolekcijas, krātuves	1) 10 2) 1 3) 10	1) 4 2) 0 3) 4	Ne visos Saldus novada pagastos ir Kultūras centri/nami, pasākumi notiek pielāgotās telpās. Saldū Kultūras centrs slēgts, izveidots Tūrisma informācijas, kultūras un sporta centrs, kas pārņēmis Kultūras centra funkcijas. Radoši strādā J. Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejs, kā arī novadpētniecības darba entuziasti pagastos. Brocēnu novada visos pagastos ir kultūras centri/nami.
Bibliotēkas	20	6	Bibliotēkas papildus tiešajiem pienākumiem nodrošina mūzikas izglītības pakalpojumus vietējiem iedzīvotājiem, organizējot izglītojošus kursus, seminārus, kā arī veic

			kultūras mantojuma uzkrāšanu, sistematizēšanu, kataloģizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu.
Sociālā palīdzība un veselības aprūpe	Sociālā dzīvojamā māja "Rūķīši" ar krīzes istabām, soc. māja Saldū, pansionāts "Ābeles"	Pansionāts "Atpūtas"	Katrā pagastā strādā sociālā dienesta pārstāvji, izveidoti Dienas centri.
Gada pasākumi	Izstāde Ražots Saldū, Festivāls Saldus Saule, Saldie Vārti, Sacensības Saldais Džudo, Plenērs Rozentāla pilsēta, Saldus novada svētki	Ūdensrožu svētki Brocēnu novada svētki	Pasākumi kļūst ar katru gadu atpazīstamāki, kuros piedalās gan vietējie iezīvotāji, gan viesi. Labs zīmols vietējās identitātes veidošanai ir gada pasākumi, tūrisma piedāvājums Saldumu tūrē.
Sports	30 NVO, tai skaitā NVO, kas saistītas ar auto, moto, avio	6 NVO, tai skaitā NVO, kas saistītas ar auto, moto	4 NVO darbojas abos novados. Lielākie sporta infrastruktūras objekti atrodas Saldū un Brocēnos, piemēram, stadioni, peldbaseins, ledus halīle, sporta halles. Senas sporta tradīcijas. Pieejama infrastruktūra sporta aktivitātēm, taču daudzviet tā jāuzlabo. Atsevišķos pagastos ierobežotas un vienveidīgas iespējas sporta nodarbēm. 16 sporta biedrības saskaņā ar Saldus pašvaldības Nolikumu par finansiālu atbalstu sporta biedrībām saņem finansiālu atbalstu.
Mājražotāji	2014. gadā izveidota Saldus un Brocēnu mājražotāju biedrība, kas apvieno 38 biedrus. Biedrība palīdz saviem biedriem nokārtot saistības ar VID un PVD. Biedrības pamatuzdevumi ir sekmēt biedru produkcijas realizāciju un noieta tirgu, veicināt nodarbinātību, veicināt pievienotās vērtības radīšanu vietējiem produktiem, tirgus pieejamību mājražotāju un amatnieku produkcijai.		
Tūrisms	Tūrisma nozare Latvijas un Kurzemes reģiona kontekstā ir salīdzinoši neliela, taču ir labs tūrisma potenciāls, darbojas biedrība "Saldus rajona tūrisma biedrība", kuras biedri ir viesu māju, atpūtas kompleksu īpašnieki. No tūrisma viedokļa Saldus un Brocēnu novads tiek saistīti vienā tūrisma galamērķī. Labvēlīga ģeogrāfiskā atrašanās vieta, kultūrvēsturiskais mantojums, neskarta un vizuāli pievilcīga daba, sporta un kultūras tradīcijas, kultūrvēsturiskie objekti. Saldus un Brocēnu novadu tūrisma statistika tiek veidota, aptaujājot tūrisma uzņēmumus. Darbojas 21 tūrisma mītne.		

1) Teritorijas ģeogrāfiskais un demogrāfiskais potenciāls

Teritoriju raksturo labs ģeogrāfiskais novietojums attiecībā pret nozīmīgiem attīstību sekmējošiem resursiem un relatīvi liels iedzīvotāju skaita samazinājums. VRG darbības teritorijai ir raksturīgs nevienmērīgs apdzīvojums (iedzīvotāju blīvums). Teritorijā ir būtiska iedzīvotāju, īpaši jauniešu emigrācija uz ārzemēm, uz Rīgu, arī uz Saldu un Brocēniem. Līdz ar to VRG darbības teritorijā veidojas nomales ar ierobežotām attīstības iespējām, vērojama cilvēkresursu novecošanās, īpaši laukos, paaudžu pēctecības trūkums. Kā apdraudējums kvalitatīvai dzīves videi ir sociāli maznodrošināto skaita palielināšanās. Nepieciešams uzlabot attālināto teritoriju sasniedzamību un iedzīvotāju mobilitātes iespējas.

2) Teritorijas kā dzīves vides potenciāls

Visā VRG darbības teritorijā ir izglītības, kultūras, sporta iestādes, aktīvas NVO visās minētajās jomās, tomēr nepietiekams ir aktivitāšu un pakalpojumu piedāvājums ģimenēm ar bērniem, jauniešiem un citām sociāli neaizsargātām grupām. Nepieciešama kultūras pasākumu kvalitātes paaugstināšana. Ir vērojama atšķirība veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībai dažādās vietās teritorijā. Laukos trūkst privāti pakalpojumi, piemēram, masieri, šuvēji, frizieri, IT speciālisti. Visā darbības teritorijā joprojām trūkst arī aktīvās atpūtas un saturīga brīvā laika pavadīšanas vietu. Lauku teritorijā ir nolietojusies ceļu infrastruktūra. Veikti ieguldījumi komunālās infrastruktūras (ūdensapgāde, kanalizācija, siltumapgāde, elektroapgāde, atkritumu apsaimniekošana) uzlabošanā. Saglabājas ierobežota publiskās vides pieejamība.

3) Teritorijas uzņēmējdarbības potenciāls

Teritorijai raksturīga salīdzinoši augsta ekonomiskā aktivitāte lauksaimniecībā un zems bezdarba līmenis. Jāizceļ salīdzinoši liels bezdarba līmenis sievietes vidū.

Domājot par nodarbinātības palielināšanu jauniešu vidū, kā iespēja saskatāma jauniešu motivēšana mācīties un jaunu darba prakses vietu radīšana. Tomēr saistītais drauds ir jauniešu emigrācija un zema motivācija iegūt izglītību, kā arī pieaugoša atkarība no narkotikām un alkohola.

Kā tendence vērojama uzņēmējdarbības koncentrēšanās ap VRG teritorijā esošajiem centriem – pilsētām, salīdzinoši maz uzņēmumu tiek veidoti lauku teritorijā. Par uzņēmējdarbību veicinošām iespējām var uzskatīt alternatīvo saimnieciskās darbības veidu attīstīšanas iespējas, jauniešu iesaisti jaunu produktu izstrādē, uzņēmēju, NVO, pašvaldību sadarbības iespējas. Ir neizmantots sociālās uzņēmējdarbības potenciāls.

4) Lauksaimnieciskās ražošanas potenciāls

Darbības teritorijai ir raksturīgs tas, ka ir saglabāta lauksaimniecības produktu pārstrādes un pirmapstrādes nozare, notiek nozares attīstība, tomēr pastāv salīdzinoši zema konkurētspēja sīksaimniecību un mājražotāju izstrādājumiem. Jomas attīstībai kā iespēja ir mājražotāju darbības veicināšana, lauksaimniecības produktu ražošana, pirmapstrāde un pārstrāde, vietējo identitātes produktu veidošana, arī tradicionālo produktu ražošana un popularizēšana. Mājražotāju aktivitāti veicina biedrības “Saldus un Brocēnu novadu mājražotāju biedrība “RažoJums”” izveide 2014. gadā. Lietderīgi būtu sludināt Zaļos iepirkumus pārtikas produktu un ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanai pašvaldību izglītības iestādēs, kā arī veicināt tiešo iepirkumu ķēžu veidošanos.

5) Kultūrvēsturiskais, dabas un vides potenciāls

Akūtākā problēma kultūrvēsturiskā, dabas un vides potenciāla izmantošanai teritorijas attīstībai ir objektu bojāeja vai nesakoptība. Darbības teritorijā ir bagāts kultūrvēsturiskais mantojums, interesanti floras, faunas un dabas apskates objekti. Tomēr daudzi objekti ir avārijas stāvoklī, kā arī grūti pieejami, ir nepietiekama informācija, nav arī norāžu un reklāmas.

Teritorijā trūkst zināšanu par to, kā attīstīt uzņēmējdarbību tūrisma jomā, kā uzturēt objektus un tos sakārtot. Izteikta nepieciešamība organizēt seminārus par kultūrvēsturisko un dabas objektu apsaimniekošanu.

6) Attīstībai nepieciešamo resursu potenciāls

Saldus un Brocēnu pašvaldības tiek uzskatītas par salīdzinoši spēcīgām, kas nodrošina veiksmīgus attīstības procesus kopumā. Teritorijā ir pārstāvēts gandrīz viss izglītības spektrs un iedzīvotājiem ir samērā plašas iespējas apgūt dažādas izglītības programmas. Augsti vērtējama ir arī interneta pakalpojumu pieejamība VRG teritorijā, taču atsevišķās teritorijās joprojām ir slikts interneta pārklājums.

Finansējuma trūkums lielā mērā nosaka attīstības iespējas. Saldus un Brocēnu novadā izveidoti pašvaldību fondi NVO darbības aktivizēšanai, darbojas CEMEX Iespēju fonds, taču kā drauds attīstībai iespējams finansējuma trūkums: pašvaldības budžeta ierobežotās iespējas, ekonomiskā situācija un līdzfinansējuma pieejamība.

Drauds uzņēmējdarbības attīstībai ir sākotnējā finanšu kapitāla trūkums projektu īstenošanai, kā arī normatīvisms un birokrātija, kas kavē jēgpilnu attīstības plānošanu un projekta ideju realizāciju.

7) Sadarbības un iniciatīvas potenciāls

Vērojams, ka teritorijā veidojas kopdarbības sistēmas iestrādes: NVO – pašvaldības - uzņēmēji. Svarīga ir sadarbības veicināšana, iesaistot plašāku sadarbības partneru loku. Ir nepieciešama plašāka pieredzes apmaiņas organizācija un iniciatīvas atbalsta grupu veidošana.

1.1.3. vietējās rīcības grupas darbības teritorijas pamatojums

Saldus rajona attīstības biedrība izveidojusies 2006. gadā, tās darbības teritorijas pamatā ir tā laika administratīvi teritoriālais iedalījums Saldus rajons. Šobrīd VRG darbības teritorija ir divi novadi - Saldus un Brocēnu.

Saldus rajona attīstības biedrība spēj pārstāvēt Saldus un Brocēnu novada intereses, pozitīvi ietekmēt Saldus un Brocēnu novada lauku attīstību, piesaistīt finansējumu, efektīvi to izmantot, kā arī saskata jaunas pieejas un iespējas, apvienojot esošos un potenciālos resursus, kas pierādīts pētījumos par iepriekšējos plānošanas periodos paveikto.

1.2. partnerības principa nodrošināšana

Biedrība Saldus rajona attīstības biedrība dibināta 2006. gadā, ievērojot partnerības principu. Biedrībā šobrīd darbojas 11 juridiskās personas (2 pašvaldības, 1 zemnieku saimniecība, 2 SIA, 6 nevalstiskās organizācijas), 8 privātpersonas.

Pārvaldes institūcija, ir padome, kas ir atbildīga par vietējās attīstības stratēģijas īstenošanu un sastāv no 7 biedrības pārstāvjiem: 1 Saldus, 1 Brocēnu novada pašvaldības pārstāvis, 4 dažādu biedrību pārstāvji, viens uzņēmēju pārstāvis. Ievēlētā padome nodrošina lauku sieviešu interešu, jauniešu interešu (jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem atbilstoši Jaunatnes likumam) un uzņēmēju interešu pārstāvēniecību Rīcības plāna pasākumu ietvaros.

Tiek uzturēta biedrības mājaslapa <https://srab.lv>. Notiek regulāri informēšanas, diskusiju pasākumi, kuros tiek skaidroti Vietējās rīcības grupas mērķi, līdzdarboties tiek aicināts jebkurš Vietējās rīcības grupas iedzīvotājs. Pastiprināti tiek strādāts pie publicitātes nodrošināšanas, piemēram 2014.- 2015. gadā laikrakstā „Saldus Zeme” nodrošinātas regulāras publikācijas par biedrības darbu un Leader projektiem, uzņemti sižeti par īstenotajiem Leader projektiem. Sadarbībā ar laikrakstu „Saldus Zeme” 2015. gadā izdots sienas kalendārs, kurā publicētas fotogrāfijas par īstenotajiem Leader projektiem.

Lai sasniegtu organizācijas mērķus, biedrība turpina darbu pie publicitātes nodrošināšanas, uzsvars tiek likts uz lielāku biedrības biedru potenciāla izmantošanu biedrības mērķu sasniegšanai, jaunu biedru iesaistīšanu, finansējuma piesaistīšanu.

1.3. teritorijas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums

Teritorijas ģeogrāfiskā un demogrāfiskā specifika

Stiprās	Vājās	Draudi	Iespējas
Labs ģeogrāfiskais novietojums, ceļu tīkls, inženiertehnisko tīklu nodrošinājums	Sociāli ekonomiskā situācija, inženiertehnisko tīklu nodrošinājums no centriem attālās lauku teritorijās	Jaunu nomaļu rašanās bez attīstības iespējām	Sociālā uzņēmējdarbība, jauni produkcijas realizācijas veidi, vieta
Relatīvi neliels iedzīvotāju skaita samazinājums	Darba vietu trūkums, īpaši laukos, kur var realizēt iegūto izglītību un prasmes	Paaudžu pēctecības trūkums laukos	Pievienotās vērtības radīšana produktiem un pakalpojumiem
Teritorijai autoceļa Rīga – Liepāja tuvumā salīdzinoši augstāks attīstības potenciāls	Iedzīvotāju, īpaši jauniešu aizplūšana uz ārzemēm, uz pilsētām		Modernu iekārtu iegāde
	Iedzīvotāju nevienmērīgs izvietojums (apdzīvojuma blīvums) teritorijā		Telpu un infrastruktūras sakārtošana
	VRG darbības teritorijas ziemeļu un dienvidu daļas nomales problemātika.		Publiski pieejamo ūdenstilpņu sakārtošana un izmantošana pasākumiem
			Veloceliņu izveide, dabas taku izveide
			Viesu namu, moteļu un tūrismu naktsmītņu izveide un attīstība kompleksā ar ēdināšanas iespējām
			SPA un pirts pakalpojumu izveide un attīstība u.c.

			<p>Vides labiekārtošanas objekti</p> <p>Atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanai nepieciešamais aprīkojums</p> <p>Kempingu vietu izveide un attīstība Infrastrukturā izveide autoceļa malā (Rīgas; Liepājas; Kuldīgas: Ezeres virzienā</p> <p>Kultūrvēsturisku objektu renovācija, restaurācija, rekonstrukcija</p> <p>Svešvalodu prasmju attīstība Tūrisma maršrutu un mārketinga materiālu izstrāde (t.sk. svešvalodās)</p> <p>Novadu vēsturisko liecību saglabāšana</p> <p>Izglītības un mūziklītības pasākumi, īpaši uzņēmējdarbības spēju attīstībai</p> <p>Prakses vietu radīšana jauniešiem</p> <p>Nodarbību tuvums dzīvesvietai – pasniedzēji dodas uz pagastiem</p> <p>Darba apstākļu un darbinieku produktivitātes uzlabošana</p> <p>Mērķtiecīgas aktivitātes jauniešu motivēšanai palikt laukos</p>
--	--	--	--

Teritorijas kā dzīves vides potenciāls

Stiprās	Vājās	Draudi	Iespējas
Droša dzīves vide, zems noziedzības līmenis	Nepietiekams piedāvājums ģimenēm ar bērniem, jauniešiem,	Iedzīvotāju skaita vīrs darbaspējas vecuma palielināšanās	Mājokļu būvniecības un tirgus attīstība Telpas ražošanas, pakalpojumu un sabiedrisko aktivitāšu īstenošanai

Pieejamas telpas uzņēmējdarbības atbalstam	citām sociāli neaizsargātām grupām Neizmantotas, neremontētas, nepabeigtas ēkas, telpas	Neizmantoto ražošanas un sabiedrisko ēku skaita palielinājums	Daudzfunkcionālu pakalpojumu un aktivitāšu centri Veselības stiprināšana un fiziskās attīstība
Ieinteresētība mūžizglītībā	Attālums līdz apmācību vietai	Cilvēku apātija, depresīvs noskaņojums, nespēja sevī rast spēkus mainīt situāciju	Mūžizglītības apmācības piedāvāšana uz vietas katrā pagastā Esošo sabiedrisko organizāciju darba aktivizēšana, kultūras, sporta u.c. dzīves dažādošana laukos
Pašvaldības aktīvi strādā infrastruktūras sakārtošanā	Strādnieku neprofesionalitāte, speciālistu trūkums	NVO un sabiedrisko aktivitāšu skaita samazināšanās	Brīvprātīgā darba popularizēšana Prasmju apguve, kas veicinātu iekļaušanos darba tirgū
Aktīvas sabiedriskās organizācijas dažādās jomās	Nolietojusies ceļu un komunālā infrastruktūra	Var samazināties jau esošo amatiermākslas kolektīvu skaits	Bērnu jauniešu virzība profesijā, amatu prasmes apguve
Būtisks ieguldījums NVO atbalstam kultūras un izglītības jomā	Privātu pakalpojumu trūkums laukos: masieri, šuvēji, frizieri, IT speciālisti u.c. Nepietiekama kvalitāte aktīvās atpūtas un saturīga brīvā laika pavadīšanas vietām Nepietiekami risināta vides pieejamība	Teritoriālās atšķirības sociālo pakalpojumu pieejamībai	Radošas izglītības un specifisko resursu izmantošana (ģeogrāfu un programmētāju skola; Druvas lidlauks, muitas nams u.c.) Sadarbība mūžizglītības aktivitāšu īstenošanai, paaudžu sadarbība

Teritorijas uzņēmējdarbības potenciāls

Stiprās	Vājās	Draudi	Iespējas
Augsta iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte	Salīdzinoši liels sieviešu īpatsvars bezdarbnieku vidū	Darbspējīgo iedzīvotāju, arī jauniešu migrācija uz lielpilsētām vai ārzemēm darba meklējumos	Jauniešu motivēšana izglītības iegūšanai, darba prakses iespēju radīšana Mērķtiecīga darbība uzņēmējdarbības veicināšanā Alternatīvie saimnieciskās darbības veidi
Salīdzinoši augsta ekonomiskā aktivitāte	Iedzīvotāju ekonomiskā pasivitāte	Bezdarba līmeņa celšanās, atkarība no alkohola,	Uzņēmumu sadarbības iespēju dibināšana, cilvēkresursu kapacitātes celšana un draudu mazināšana saistībā ar potenciālo darba tirgus degradāciju

lauksaimnieciskajā ražošanā	Uzņēmumu koncentrēšanās ap centru	nikotīna, apreibinošām vielām	Unikālu, inovatīvu produktu un pakalpojumu radīšana
Zems reģistrētā bezdarba līmenis; Jauniešu iesaistīšana vietējo projektu izstrādē	Inovatīvas ražošanas attīstības nepietiekamība	Motivācijas trūkums profesionālās izglītības un prasmju iegūšanai	Uzņēmēju interese un iespējas ieguldīt resursus inovācijā
	Nepietiekama izglītības un potenciālās darba vides sasaiste	Ierobežota apjoma noieta tirgi	Ciešāka pašvaldības, uzņēmēju, NVO sadarbība, organizējot mācības par inovāciju procesiem un izvērtēšanas metodēm
			Skolēnu profesionālo interešu veidošana
			Sociālo uzņēmumu veidošana, ārpakalpojumi (attālināts darbs), pašnodarbinātība, izmantojot informācijas un telekomunikācijas tehnoloģiju jomu
			Uzņēmējkompetences attīstīšana jauniešiem, viņu personisko dotumu, īpašību un spēju attīstība. Spēja saskatīt inovatīvas iespējas, tās realizēt
			Specifisku biznesa prasmju un zināšanu iegūšana, kas ļautu strādāt attālināti

Lauksaimnieciskās ražošanas potenciāls

Stiprās	Vājās	Draudi	Iespējas
Saglabāta produktu pārstrādes un pirmapstrādes nozare, notiek nozares attīstība	Neliels skaits mājražotāju, amatnieku	Nepietiekama iniciatīva darbībai mājražošanas jomā	Mājražotāju darbības veicināšana, produktu popularizēšana
Salīdzinoši lielas un spēcīgas zemnieku saimniecības	Nepietiekama konkurētspēja sīksaimniecību un mājražotāju izstrādājumiem	Produktiem zema konkurētspēja	Lauksaimniecības produktu pārstrāde
Nelielas pašpietiekamas piemājas saimniecības			Krājaizdevu un kooperatīvu veidošana
			Mājražotāju biedrības darbības stiprināšana un vietējo identitātes produktu veidošana
			Tradicionālo produktu ražošana, popularizēšana
			Īsās piegādes ķēdes

Kultūrvēsturiskais, dabas un vides potenciāls

Stiprās	Vājās	Draudi	Iespējas
---------	-------	--------	----------

Bagāts kultūrvēsturiskais mantojums	Kultūrvēsturisko objektu sliktais tehniskais stāvoklis	Kultūrvēsturisko pieminekļu degradācija un to izmantošanas potenciāla zudums	Inovatīvas tūrisma attīstības iespējas, tai skaitā uzņēmējdarbības tālāka attīstība, vides nesakoptības mazināšana
Interesanti dabas apskates objekti	Dabas objekti grūti pieejami, reklāmas un informatīvo ceļa zīmju nepietiekamība	Dabas objektu degradācija, atpazīstamības zaudēšana kultūrvēsturisko pieminekļu bojāeja	Semināru organizēšana kultūrvēsturisko un dabas objektu apsaimniekotājiem un teritoriju labiekārtošana
Izveidots tūrisma informācijas centrs Saldū	Zināšanu trūkums uzņēmējdarbībā, kultūrvēsturisko objektu apsaimniekošanā, tūrisma attīstīšanā	Nepietiekami izmantots tūrisma attīstības potenciāls	Tūrisma IC izveide Brocēnos, darbinieku un tūrisma pakalpojuma sniedzēju kapacitātes paaugstināšana
Tūrisma pakalpojumu sniedzēju un uzņēmējdarbības potenciāls	Tūrisma pakalpojumu sniedzēju un uzņēmēju savstarpējas sadarbības trūkums	Netiek radīti jauni tūrisma produkti un pakalpojumi	Vietējo ražotāju izstāžu un gadatirgu organizēšana, uzņēmēju iesaistīšana reģionālos un starptautiskos pieredzes apmaiņas pasākumos, izstādēs
	Kultūrvēsturiskā mantojuma, tūrisma objektu, piedāvājumu atpazīstamības trūkums	Atpazīstamība netiek uzskatīta par iespēju, samierināšanās ar esošo situāciju	Iesaiste valsts mēroga kustībā "Latviskais mantojums" "Zaļais sertifikāts" "Lauku ceļotājs" u.c.

Attīstībai nepieciešamo resursu potenciāls

Stiprās	Vājās	Draudi	Iespējas
Labas izglītības un apmācību iespējas visās izglītības jomās	Finanšu trūkums dažādu jomu sakārtošanā	Potenciāls projektu līdzfinansējuma trūkums NVO	Cilvēkresursu kapacitātes paaugstināšana projektu sagatavošanā
Pārstāvēts gandrīz viss izglītības spektrs un iedzīvotājiem ir samērā plašas iespējas apgūt dažādas izglītības programmas	Nepietiekama cilvēkresursu kapacitāte projektu sagatavošanā	Finanšu trūkums uzņēmējiem finanšu plūsmas nodrošināšanai	Informācijas aprites uzlabošana teritorijā
Ir stipras pašvaldības, kas nodrošina sadarbību ar NVO un privāto sektoru	Nepietiekama iedzīvotāju aktivitāte informācijas iegūšanai	Pašvaldību budžeta nepietiekamība nodrošināt attīstību	
Salīdzinoši liels reģistrēto uzņēmumu un NVO skaits ar izaugsmes tendenci	Kapacitātes trūkums cilvēkresursu zināšanu un prasmju paaugstināšanai teritorijā	Neprognozējama valsts politika likumdošanas un uzņēmējdarbības jomā	

Veiksmīgi piesaistīts dažādu ES fondu un programmu finansējums teritorijas attīstībai	Nevienmērīga interneta pakalpojumu pieejamība VRG teritorijā	Ekonomiskā situācija, kas rada draudus finansējuma nodrošināšanai pašvaldību, uzņēmēju, NVO projektu īstenošanai	
Valsts institūciju (LAD, VID, UR u.c.) pieejamība Saldū			

Sadarbības un iniciatīvas potenciāls

Stiprās	Vājās	Draudi	Iespējas
Veidojas kopdarbības sistēma: valsts iestādes - pašvaldības – NVO, uzņēmēji	Nepietiekama informācijas aprīte starp valsts iestādēm, pašvaldībām, NVO, uzņēmējiem	Neieinteresētība savstarpējā sadarbībā	Sadarbība starp uzņēmējiem, pašvaldībām, sabiedriskajām organizācijām, regulāras valsts iestāžu, pašvaldību, NVO, uzņēmēju tikšanās, forumi, NVO dienas Pieredzes apmaiņa Latvijā un ārzemēs, jaunu profesionālu sasniegumu ieviešana NVO sadarbības programma-kalendārs, iniciatīvas un atbalsta grupu veidošana Kopīga informācijas platforma, kur iedzīvotājiem iespējams paust savu viedokli Savas vietas, uzņēmuma, organizācijas popularizēšana, kooperācija, veidojot kopīgu, daudzpusīgu piedāvājumu, kuros apvienoti vairāki virzieni, kultūras, izklaides un citas jomas
Parakstīts NVO un pašvaldību Sadarbības memorands			

1.4. teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze

Balstoties uz veiktajiem pētījumiem VRG teritorijā, pieredzi, kas gūta, īstenojot Vietējās attīstības stratēģijas iepriekšējos periodos, situācijas priekšizpēti, teritorijas stipro un vājo pušu apzināšanu, apkopotas teritorijas attīstības vajadzības un attīstības potenciāls.

Tā kā VRG teritorijā ir nepieciešami daudzpusīgi ieguldījumi uzņēmējdarbībā, netiek definētas konkrētas atbalstāmās uzņēmējdarbības nozares, tomēr prioritāte ir ražošanas un pakalpojumu attīstība, kuros vērojama inovatīva, radoša pieeja, vienlaikus saglabājot tradīcijas un kultūras mantojumu. Viena no Stratēģijas prioritātēm ir sadarbības veicināšana gan horizontāli, gan vertikāli. Arī multiplikatīvais efekts ir viens no būtiskākajiem aspektiem vietējās attīstības stratēģijas veiksmīgas īstenošanas pamatā, tādēļ jāmeklē risinājumi, kas ļautu efektīvāk izmantot resursus, pārņemt pozitīvu praksi un pieredzi, palielināt privātā sektora un biedrību iesaisti sabiedrībai svarīgu pakalpojumu sniegšanā.

Prioritāte	Vietas un cilvēkresursu potenciāls	Iespējas/vajadzības

<p>Atbalsts uzņēmējdarbības un pakalpojumu stiprināšanai</p>	<p>Uzņēmējdarbības infrastruktūra un vide Inovātīva ražošana, resursus ieguldot inovācijā Priekšnoteikumi uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai Iedzīvotāju iniciatīva, radošums, inovācijas Kooperācija, kas gan tieši, gan netieši stiprina ekonomisko vidi Tradicionāli un inovatīvi vietējās produkcijas realizācijas veidi Savstarpēja vietējo resursu apzināšana un efektīvāka izmantošana Uzņēmējdarbības dažādošana, lai radītu jaunus, kā arī esošus produktus un pakalpojumus, to pieejamību Jaunas darbavietas un pašnodarbinātība Mazās un vidējās uzņēmējdarbības attīstība, t. sk., mājražošana, amatniecība, pakalpojumi lauku tūrisms Produkti un pakalpojumi, kas nepieciešami gan vietējiem iedzīvotājiem, gan tūristiem Sociāli mazaizsargāto personu grupu iesaiste, veicinot vienlīdzīgas iespējas Nozīmīgi dabas resursi: ūdeņi, meži, lauksaimniecības zeme un tradīcijas Attālinātā darba un IT priekšrocības</p>	<p>Pievienotās vērtības radīšana produktiem un pakalpojumiem Modernu iekārtu iegāde Telpu un infrastruktūras sakārtošana Publiski pieejamo ūdentilpņu sakārtošana un izmantošana pasākumiem Viesu namu, moteļu un tūrisma naktsmītņu izveide un attīstība kompleksā ar ēdināšanas iespējām SPA un pirts pakalpojumu izveide un attīstība u.c. Vides labiekārtošanas objekti Atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanai nepieciešamais aprīkojums Kempingu vietu izveide un attīstība Infrastruktūras izveide autoceļa malā (Rīgas; Liepājas; Kuldīgas; Ezeres virzienā) Kultūrvēsturisku objektu renovācija, restaurācija, rekonstrukcija Svešvalodu prasmju attīstība Tūrisma maršrutu un mārketinga materiālu izstrāde (t.sk. svešvalodās) Novadu vēsturisko liecību saglabāšana</p>
<p>Atbalsts iedzīvotāju zināšanu un prasmju pilnveidei uzņēmējdarbībā</p>	<p>Vietējo līderu un savas zemes saimnieku veidošanas process Jaunu, vietējas izcelsmes uzņēmēju (īpaši jauniešu) ieinteresētība Jaunu uzņēmējdarbības veidu attīstība - veidojot komerciālu multiplikācijas efektu Motivācija attīstīt teritoriju atbilstoši savam redzējumam par vietas attīstību</p>	<p>Telpu pieejamība jaunas uzņēmējdarbības uzsākšanai Mini kredīti, cita veida aizdevumi uzņēmējdarbības uzsākšanai. Sociālās uzņēmējdarbības attīstības sekmēšana Prakses vietu radīšana jauniešiem uzņēmumos un citās organizācijās Veselīga dzīvesveida atbalsta pasākumi Biznesa projektu un inovatīvu ideju konkursu (Start up) organizēšana un labāko projektu atbalstīšana pagastos un pilsētās Izglītības un mūžizglītības pasākumi Pieredzes apmaiņas braucieni biznesa ideju ģenerēšanai un pieredzes gūšanai un vairošanai Radošo nometņu organizēšana</p>
<p>Atbalsts sadarbības sistēmas izveidei uzņēmējdarbībā</p>	<p>Vietējiem uzņēmējiem ir potenciāls, kas netiek izmantots sadarbībai, trūkst loģistikas un atbalsta sistēmas.</p>	<p>Kopīgu tirdzniecības vietu ierīkošana pagastos Mājražotāju biedrību īstenoti pasākumi mājražotāju sadarbībai un kooperācijai Apmācības sociālo tīklu izmantošanai savu produktu un preču popularizācijai</p>

		<p>Dažādas izstādes, gadatirgi, degustācijas akcijas u.c. tamlīdzīgi pasākumi</p> <p>Vietējā zīmola attīstība</p> <p>Kopkatalogu un citu kopīgu mārketinga materiālu izveide, vienota reklāma</p> <p>Informatīvais atbalsts produkcijas popularizēšanā un izplatīšanā (TV kampaņas u.c.)</p> <p>Kopīgu tūrisma maršrutu izstrāde, tādējādi apvienojot vairākus tūrisma pakalpojumu sniedzējus viena ķēdē</p> <p>Uzņēmēju konsultatīvo padomju aktīva līdzdalība pašvaldībās lēmumu pieņemšanā par UDV pilnveidošanas jautājumiem</p> <p>Jaunu biedrību un interešu klubu veidošanas un darbības atbalsts</p> <p>Vienotu internetplatformu izveide, kopīgas mājaslapas</p> <p>Pieredzes apmaiņas pasākumi</p> <p>Atbalsts patentu reģistrēšanai, PVD un CS atbilstības sertifikātu saņemšanai</p>
Atbalsts vietējo produktu ražošanai	<p>Īpaši novadiem raksturīgu ekoloģisku produktu ražošana, lauku gardumu ražošana, kā arī rokdarbu, suvenīru, keramikas preču, etnografiskā tekstila aušana, rotu, pinumu, pītu mēbeļu izgatavošana, ekokosmētikas ražošana</p> <p>Inovatīvu ideju attīstība un izplatība novadu uzņēmējdarbības vidē</p> <p>Labāko ideju iemiestošanās gatavos produktos un ražošanas uzsākšana</p>	<p>Atbalsts iekārtu un aprīkojumu iegādei vietējo un inovatīvu produktu ražošanai</p> <p>Apmācības seno amatu apgūšanai</p> <p>Apmācības pārdošanas mākslā</p>
Atbalsts sociālās aprūpes pakalpojumu attīstībai	<p>Esošo pansionātu attīstība un jaunu pansionātu izveide, kā arī sociālo pakalpojumu attīstība</p> <p>Inovatīvu sociālo pakalpojumu īstenošana "ģimenes asistents", kas sniedz atbalstu riska vai augsta riska ģimenēm sociālo prasmju uzlabošanai</p> <p>Atbalsts personām ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, veicinot sociālos kontaktus mājās un ārpus mājas</p> <p>Sociālā uzņēmējdarbība novados</p>	<p>Pansionātu /aprūpes centru /stacionāru/dzīvokļu u.c. izveide un to darbības atbalsts</p> <p>Sociālās infrastruktūras attīstība</p> <p>Senioru apmācības (interneta, internetbankas, bankomātu u.c. lietošanai)</p> <p>Speciālistu sagatavošana un tālākizglītība</p> <p>Sociālās uzņēmējdarbības un sociālo pakalpojumu attīstības atbalsts</p>
Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu	<p>Sakārtotas un kvalitatīvas publiskās dzīves telpas (objekti, sabiedriskās aktivitātes un pakalpojumi).</p> <p>Publisko pakalpojumu pieejamība un iespējas iedzīvotāju radošai un profesionālai izaugsmei.</p>	<p>Infrastruktūra un aprīkojums dzīves vides uzlabošanai: nometnēm, sporta bāzēm (dušas, ģērbtuves), estrādēm, cīņas sporta veidiem, airēšanai, velo, moto, auto sportam u.c., tenisam un futbolam ziemas mēnešos</p>

<p>daudzveidībai un stiprināšanai</p>	<p>Aktivitātes, kas nepieciešamas pēc iespējas plašākam vietējo iedzīvotāju lokam, un piesaista arī citu teritoriju iedzīvotājus, veicinot tūrismu.</p> <p>Publiski pieejamas infrastruktūras dažādošana</p> <p>Brīvā laika pavadīšanas iespēju klāsta pilnveidošana</p> <p>Iedzīvotāju apmierinātība ar dzīves vidi, optimisms</p> <p>Mērķis attīstīt uzņēmējdarbību</p> <p>Vēlme saglabāt savu dzīvesvietu konkrētā teritorijā</p> <p>Radoša un profesionāla izaugsme ikvienam teritorijas iedzīvotājam</p> <p>Nevalstisko organizāciju lomas paaugstināšana</p> <p>Lietderīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas</p>	<p>Veloceliņu izveide, dabas taku izveide</p> <p>Aktivitātes, kas dotu pienesumu vietējai ekonomikai</p> <p>Piedāvājums sporta pasākumu apmeklētājiem</p> <p>Vispārējās fiziskā sagatavotības stiprināšana, veicinot sporta biedrību un organizāciju kooperāciju</p> <p>Kopēji pasākumi, aktivitātes, kas apvienotu novadu aktīvās organizācijas un biedrības</p> <p>Āra laukumi ar jauniem, mūsdienīgiem sporta inventāriem</p> <p>Kultūrvēsturisku objektu renovācija, restaurācija, rekonstrukcija</p> <p>Tūrisma maršrutu un mārketinga materiālu izstrāde (t.sk. svešvalodās)</p> <p>Novadu vēsturisko liecību saglabāšana</p> <p>Amatiermākslas saglabāšana</p> <p>Izglītības un mūziklītības pasākumi, t.sk. svešvalodas</p> <p>Sakrālā tūrisma attīstība</p> <p>Pieredzes apmaiņas braucieni biznesa ideju ģenerēšanai un pieredzes gūšanai un vairošanai</p> <p>Radošo nometņu organizēšana</p>
---------------------------------------	--	--

1.5. starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums

Sadarbība izveidojusies ar VRG Francijā un Lietuvā, veidojas iestrādes arī ar citām VRG. Ir iestrādes sadarbībā ar Moldovas nevalstisko organizāciju, kas savā darbībā izmanto Leader pieeju.

Plānots stiprināt esošo sadarbību un veidot jaunas sadarbības saites – gan Latvijā, gan arī ārvalstīs.

Viena no potenciālajām sadarbības jomām ir tūrisms. Saskaņā ar VRG mērķi veicināt mājražošanas, amatniecības, sociālās uzņēmējdarbības un citu mazās uzņēmējdarbības formu attīstību. Labās prakses piemēri varētu iedrošināt VRG teritorijas iedzīvotājus nopietnāk pievērsties šādām nodarbēm. VRG teritorijā aktīvi darbojas dažādu nozaru biedrības un klubi, un citas interešu grupas. Attiecīgas infrastruktūras uzlabošana un kopīgu pasākumu rīkošana piesaistītu brīvā laika aktivitātēm lielāku interesentu skaitu un bagātinātu brīvā laika pavadīšanas iespējas. VRG biedri ir izteikuši vēlmi sadarboties ar citām VRG, lai iepazītos ar viņu pieredzi VRG darbības organizēšanā un veiksmīgākos risinājumus izmantotu savas VRG darbībā.

2. Stratēģiskā daļa

2.1. vīzija un stratēģiskie mērķi (tostarp starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi)

Sadarbojoties vietējiem iedzīvotājiem, organizācijām, uzņēmējiem un vietējām pašvaldībām, noteikti Saldus un Brocēnu novadu teritorijas attīstības virzieni, kuru mērķi un rīcības balstītas uz vietējām vajadzībām, kas sekmē LAP noteikto mērķu sasniegšanu, saņemot atbalstu, ievērojot integrētu un papildinošu attīstību.

Vīzija: Saldus un Brocēnu novados strādā un sadarbojas ekonomiski un sociāli aktīvi uzņēmēji, pašvaldības, NVO un iedzīvotāji, kas veido spēcīgu teritoriju ar kvalitatīvu vidi darbam, dzīvošanai un atpūtai.

Stratēģijas mērķi ir:

1. Atbalstīt kopienas vajadzībām pieprasītas vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas.

Vietējās ekonomikas un uzņēmējdarbības dažādības stiprināšana ir : vietējo resursu maksimāla un produktīva izmantošana, radot pēc iespējas augstāku pievienoto vērtību. Jaunu, integrētu pakalpojumu un produktu piedāvājuma attīstība un to stratēģiska un ilgtspējīga izmantošana.

2. Atbalstīt kopienas vajadzībām pieprasītas vietas potenciāla attīstības iniciatīvas.

Vieta potenciāla – dabas, fiziskā, sociālā, cilvēku un kultūras kapitāla stiprināšana: ir vietējo iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošana, kā arī ilgtspējīgas attīstības principu ievērošana, nodrošinot dzimumlīdztiesību un jauniešu iesaistīšanos. Teritorijas, t.sk., dabas un kultūras objektu, sakārtošana pakalpojumu un aktivitāšu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai, uzlabojot lauku dzīves telpu un padarot to draudzīgāku un pievilcīgāku iedzīvotājiem, kas ļaus tiem parūpēties pašiem par sevi, par savām ģimenēm un par savas teritorijas attīstību.

Notikusi uzsvara pārvietošana uz saimnieciskās darbības aktivizēšanu, lai piedāvātu pievilcīgu atbalstu saimnieciskās darbības uzsākšanai un attīstībai. Turpināsim attīstīt LEADER pieeju iedzīvotāju sociālās iekļaušanās, uzņēmējdarbības attīstības, ienākumu vairošanas, kultūras mantojuma saglabāšanas, kultūras pakalpojumu dažādošanas un citu aktivitāšu atbalstam.

Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi: sekmēt ilgtspējīgu sociālekonomisko attīstību, padarīt vidi konkurētspējīgāku un pievilcīgāku dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un tūrismam, ieviest inovācijas, nodrošināt vietējo produktu noietu un atpazīstamību, nodrošināt jaunu un inovatīvu sadarbību arī kultūras, sporta un dažādu aktivitāšu un pakalpojumu sniegšanas jomā.

2.2. sasniedzamie rezultāti

Nr. p.k.	Mērķis	Novērtējuma rādītājs	Bāzes vērtība (2014)	2018. gads	2020. gads	2022.gads
1.	Atbalsts kopienas vajadzībām pieprasītas vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas	Reģistrētās ekonomiski aktīvās statistikas vienības	Saldus novadā 2362 Brocēnu novadā 499	+6%	+2%	+2%
		Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	Saldus novadā 92 Brocēnu novadā 85	Saldus novadā 97 Brocēnu novadā 88	Saldus novadā 100 Brocēnu novadā 90	*Saldus novadā 200
		Labiekārtotas vietējās produkcijas realizācijas vietas	1	3	4	6

2.	Atbalsts kopienas vajadzībām pieprasītas vietas potenciāla attīstības iniciatīvas	Iedzīvotāju skaits	24494 Saldus novadā 5828 Brocēnu novadā	24000 Saldus novadā 5320 Brocēnu novadā	24000 Saldus novadā 5320 Brocēnu novadā	**27220 Saldus novadā
		Reģistrēto biedrību un nodibinājumu skaits	196 Saldus novadā 21 Brocēnu novadā	200 Saldus novadā 25 Brocēnu novadā	206 Saldus novadā 28 Brocēnu novadā	***526 Saldus novadā

*Prognoze, balstoties uz Centrālās statistikas pārvaldes datiem par 2019. gadu par uzņēmumu skaitu

**Prognoze, balstoties uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas datiem uz 2020. gada sākumu:

https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/ATR%20reforma/Info%20par%20novadiem/saldus_novads_2020.pdf

***Lurspft dati uz 21.07.2021.

2.3. klimata pārmaiņu un inovatīvo risinājumu identificēšana un atbilstības kritēriji to noteikšanai

Stratēģijas ietvaros tiek piešķirta paaugstināta atbalsta likme inovatīviem projektiem un projektiem, kas virzīti uz klimata pārmaiņām. Inovācija ir process, kurā jaunas zinātniskās, tehniskās, sociālās, kultūras vai citas jomas idejas, izstrādnes un tehnoloģijas tiek īstenotas tirgū pieprasītā un konkurētspējīgā produktā vai pakalpojumā (<https://innovation.lv>). Iespējamie inovāciju veidi: produkta, pakalpojuma inovācija; procesa un tehnoloģiju inovācija; resursu inovācija; sociālā inovācija un citi.

3. Rīcības plāns

3.1. rīcības plāns 2015.–2020. gadam Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam apakšpasākumā "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju" (turpmāk – Lauku attīstības programmas apakšpasākums)

Nr p.k.	Mērķis/rīcība	LAP apakšpasākuma aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Rezultātu rādītāji
1.	Atbalsts kopienas vajadzībām pieprasītām vietējās ekonomikas	5.1.1 Jaunu produktu un pakalpojumu radīšanai, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšanai, to realizēšanai tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai.	25 000 100 000 (uzņēmējdarbības infrastruktūras projektiem, ja ieguldījumi būvniecībā uzņēmējdarbības	70% Koprojektam 80%	2016.g.1 kārtā 2017.g. 2 kārtas 2018.g. 1 kārtā	33 jauni vai uzlaboti produkti vai/un pakalpojumi 6 sakārtotas pārstrādes

	stiprināšanas iniciatīvām	5.1.2 Lauksaimniecības produktu pārstrādei, to realizēšanai tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai. 5.1.3 Vides radīšanai vai labiekārtošanai, kurā tiek realizēta vietējā produkcija, un jaunu realizācijas veidu ieviešanai. 5.1.4* Darbinieku produktivitātes kāpināšanai.	infrastrukturā izveidei ir vismaz 70 procentu) Nav attiecināms 2020. gada kārtā *25 000 (ja projektā paredzēta tikai darbinieku produktivitātes kāpināšana)		2019.g. 2 kārtas 2020.g. 1 kārtā 2021.g. - 1 kārtā 2022.g. - 2 kārtas	vai/un realizācijas vietas 2 apmācīti darbinieki Izveidotas 25 darba vietas
2.	Atbalsts kopienas vajadzībām pieprasītām vietās potenciāla attīstības iniciatīvām	5.2.1.Vietējās teritorijas, tostarp dabas un kultūras objektu, sakārtošanai, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību. 5.2.2.Sabiedrisko aktivitāšu (tostarp apmācību un interešu klubu, sociālās aprūpes vietu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas veidu) dažādošanai.	20 000 pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai 20 000 sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai 5000 pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai un sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai, izņemot ar būvniecību saistītiem projektiem (2020.g. kārtā)	90% ja par sabiedriskā labuma projekta rezultātu netiek prasīta samaksa	2016.g.1.kārta 2017.g. 2.kārtas 2018.g. 1 kārtā 2019.g. 2 kārtas 2020.g. 1 kārtā 2021.g. - 1 kārtā 2022.g - 1 kārtā	16 jauni/uzlaboti pakalpojumi 20 jauni/uzlaboti objekti 25 dažādotas sabiedriskās aktivitātes
3.	Stratēģiskais projekts "Ielu tirdzniecības laukuma un atpūtas vietas izveide Ezerē"	5.2.1.Vietējās teritorijas, tostarp dabas un kultūras objektu, sakārtošanai, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību.	50 000 pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai	90% ja par sabiedriskā labuma projekta rezultātu netiek prasīta samaksa	2019.g. 1 kārtā	1 uzlabots pakalpojums
4.	Stratēģiskais projekts "Cieceres ezera un Dūņupes teritorijas	5.2.1.Vietējās teritorijas, tostarp dabas un kultūras objektu, sakārtošanai, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību.	50 000 pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai	90% ja par sabiedriskā labuma projekta rezultātu netiek prasīta samaksa	2019.g. 1 kārtā	1 uzlabots pakalpojums

labiekārtošana un dabas taku izveide”					
---------------------------------------	--	--	--	--	--

Risinājumiem 1. rīcībā ir jāatbilst Lauku attīstības programmai: apakšpasākuma 19.2. „Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” aktivitātei „Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas”.

Rīcības ietvaros paredzēts atbalstīt jaunu uzņēmumu veidošanos un esošo darbības uzlabošanu un paplašināšanu nelauksaimnieciskās darbības jomā, kā arī atbalsts jauniem un esošiem mājražotājiem darbības uzsākšanai vai paplašināšanai, vietējās lauksaimniecības produkcijas realizācijas vietu izveidei. Ieguldījumu atbalsts paredzēts būvniecībā, iekārtu un aprīkojuma iegādē, ar sabiedriskām attiecībām saistītām izmaksām un personāla kvalifikācijas paaugstināšanā.

Risinājumiem 2. rīcībā ir jāatbilst Lauku attīstības programmai: apakšpasākuma 19.2. „Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” aktivitātei „Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas”.

Rīcības ietvaros paredzēts atbalstīt iniciatīvas telpu labiekārtojumam, aprīkojumam, apmācībām, publiskās infrastruktūras izveidei, aktivitātēm un pakalpojumiem, kas vērstas uz garīgo un fizisko spēju attīstību, lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanu, kultūrvēstures mantojuma un dabas objektu pieejamību un efektīvu izmantošanu.

Risinājumiem 3. rīcībā ir jāatbilst Lauku attīstības programmai: apakšpasākuma 19.2. „Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” aktivitātei „Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas”.

Rīcības ietvaros paredzēts attīstīt uzņēmējdarbību un tūrismu Latvijas- Lietuvas pierobežas zonā, veicināt sabiedrisko aktivitāti un veidot pozitīvu novada tēlu. Ieguldījumu atbalsts paredzēts teritorijas labiekārtošanai (brūģēts ielu tirdzniecības laukums un stāvvietas automašīnām, elektrības pieslēgums) ar atpūtas un piknika vietām (galds, soli, atkritumu urnas, ugunsкура vieta), interaktīvu tūrisma informācijas stendu un Saldus novada vizuālās identitātes objektu izveidošanai.

Risinājumiem 4. rīcībā ir jāatbilst Lauku attīstības programmai: apakšpasākuma 19.2. „Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” aktivitātei „Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas”.

Rīcības ietvaros paredzēts nodrošināt pieejamu un kvalitatīvas atpūtas iespēju uz publiskajām ūdenstilpnēm, savienojot Brocēnu pilsētu ar Brocēnu meža parku un nodrošinot rekreācijas iespējas novada iedzīvotājiem un to viesiem. Ieguldījumu atbalsts paredzēts, lai izveidotu laipas pāri Cieceres ezeram un Dūņupei un izveidotu labiekārtotas atpūtas vietas.

3.2. cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums

Stratēģijas rīcība	Finanšu avots	Mērķis
1.	Pārrobežu sadarbības programmas Biznesa inkubators	Uzņēmējdarbības attīstības programmas izstrāde
		Uzņēmējdarbības uzsākšana, tai skaitā telpas, marketings, grāmatvedība
		Vienots tūrisma pakalpojumu piedāvājums Vietējā produkta noieta tirgus veicināšana
2.	Eiropas Sociālais fonds, Borisa un Ināras Teterevu fonds, Latvijas vides aizsardzības fonds, Kultūrkapitāla fonds, CEMEX Iespēju fonds, Saldus novada projektu fonds, Brocēnu novada projektu fonds	Jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā un vietējās teritorijas attīstībā
		Projekti, kas dažādo sabiedriskās aktivitātes un pakalpojumus
		Pilsoniskas sabiedrības veidošana - diskusijas, pieredzes apmaiņa

4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošana un novērtēšana

4.1. vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām

Informācijas tīkls	Skaidrojums
Sadarbības partneri	Latvijas Lauku forums, Latvijas Lauku konsultāciju centrs, Lauku atbalsta dienests, Lauku tīkls, Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome, Saldus un Brocēnu pašvaldība, Saldus un Brocēnu novada mājražotāju biedrība "RažoJums"- kopēji semināri, diskusijas, informatīvi pasākumi
Internets (web lapa)	Regulāri tiek atjaunota un papildināta mājaslapa https://srab.lv/ , nodrošināta iespēja potenciālajiem projektu iesniedzējiem izmantojot sadaļu Kontakti e-pastā sazināties ar VRG
Sociālie tīkli	Izveidots biedrības konts Facebook.

Vietējie plašsaziņas līdzekļi	Laikraksts "Saldus Zeme", Radio "Saldus Radio", Saldus un Brocēnu pašvaldību informatīvie izdevumi, abu pašvaldību mājaslapas
E-pasta adresātu saraksts	Kopš 2008. gada tiek veidota e-pastu datu bāze LEADER projektu interesentiem, apmēram 330 adresāti
Individuālas konsultācijas	Tālrunis, e-pasts, klātienē

4.2. papildinātības nodrošināšana ar ES struktūrfondu darbības programmas specifiskajiem atbalsta mērķiem

Stratēģijas ietvaros ar vērtēšanas kritēriju starpniecību projektu iesniedzēji tiks motivēti meklēt sinerģiskus risinājumus ar šādiem Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta mērķiem un punkti tiks piešķirti saskaņā ar vērtēšanas kritēriju par sinerģiju:

Stratēģiskā atbalsta mērķi (SAM)	Rīcības nr.	Skaidrojums/
3.1.1. "Skmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai"	1.	Tiek uzlabota vai uzsākta saimnieciskā darbība, izmantojot SAM ietvaros izveidoto uzņēmējdarbības infrastruktūru Projekts tiek īstenots (pamestās, neizmantotās) telpās, kuras līdz šim netika sniegti pakalpojumi vai notikusi ražošana Tradicionāls un/vai inovatīvs projekts
3.3.1. "Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām	1.	Investīcijas maza mēroga uzņēmējdarbības atbalstam, tradicionālu un netradicionālu vietējās produkcijas realizācijas veidiem, vietējo produktu ražošanai, produktivitātei un izplatīšanai, jaunu darbavietu radīšanai, vietējo produktu patēriņam, sniedzot iespēju iegādāties nepieciešamo aprīkojumu, veikt būvniecību u.c., kas ir kā papildinātība specifiskajam atbalsta mērķim - sekmēt finansējuma pieejamību komercdarbības attīstībai komersantiem dažādās attīstības stadijās, un veicināt jaunu komersantu veidošanos.
5.5.1 Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus	1./2.	Atjaunota vai uzlabota infrastruktūra dabas/kultūras objekta tuvumā un kalpos kā papildinošs pakalpojumu sniedzējs objektu apmeklētājiem. Iespējams papildināt sniegto pakalpojumu klāstu tūrisma attīstībai, radot papildus izklaides un atpūtas iespējas teritorijā.
4.1.1. "Veicināt efektīvu energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un pāreju uz AER apstrādes rūpniecības nozarē"	1./2.	Paredzēta iekārtu un tehnoloģiju uzstādīšana, kas nodrošina atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu vai energoresursu taupību.

7.3.2. "Paildzināt gados vecāku nodarbināto darbaspēju saglabāšanu un nodarbinātību" 8.4.1. "Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci"	1./2.	Paredzēta izglītojamo individuālo kompetenču attīstība, profesionālā pārkvalifikācija, pilnveide. Sociāli mazaizsargāto personu iesaiste un/vai nodarbinātība.
5.4.1."Saglabāt un atjaunot bioloģisko daudzveidību un aizsargāt ekosistēmas"	1./2.	Rezultātā uzlabosies bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas NATURA 2000 un to funkcionālajās teritorijās
8.1. "Investīcijas izglītībā un apmācībā, tostarp profesionālajā apmācībā, lai nodrošinātu prasmju apgūšanu un mūžizglītību, attīstot izglītības un apmācības infrastruktūru" 9.1.1.3. "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai" 9.1.4. "Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto iedzīvotāju integrāciju sabiedrībā un darba tirgū" 9.2.2. "Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem"	1./2.	Interesu izglītības nodrošināšana pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai un mūžizglītības pakalpojumu klāsta dažādošana, īpaši, ja tie tiek īstenoti slēgtajās vai reorganizētajās skolās. Sabiedrisko aktivitāšu (ieskaitot apmācību un interešu klubus, sociālās aprūpes vietas, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citas brīvā laika pavadīšanas aktivitātes) izmantošanas dažādošana, tādējādi sinerģiski nodrošinot arī ar diskriminācijas riskiem pakļauto iedzīvotāju integrāciju sabiedrībā un darba tirgū. Projekts ietver sociālās uzņēmējdarbības pieeju, alternatīvu sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu dzīvesvietā.
SAM 8.4.1.: "Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci"	1./2.	Uzlabosies sociālās atstumtības riska grupas iespēja iekļauties darba tirgū

4.3. projektu vērtēšanas kritēriji un kārtība, to piemērošanas metodika, tostarp interešu konflikta novēršana

Vispārīgi nosacījumi projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju piemērošanai:

1. Projekta iesniegums tiek vērtēts atbilstoši projektu vērtēšanas kritērijiem. Projektam piešķir noteiktu punktu skaitu atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību vietējai attīstības stratēģijai. Vērtētājs, vērtējot projekta iesniegumu, piešķir tikai tādus punktus, kas ir apstiprināti vietējā attīstības stratēģijā. Nav atļauts izmantot tādu punktu gradāciju, kas nav atrunāta stratēģijā. Pamatkritērijs par projekta atbilstību sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijai norādītajai rīcībai(1.kritērijs) tiek vērtēts ar "Atbilst" vai "Neatbilst", ja kritērija vērtējums ir "Neatbilst" projekts netiek vērtēts pēc projekta atlases kritērijiem. Ja projekta vērtētājs kādā no kritērijiem piešķir mazāku punktu skaitu, vai norāda, ka projekts neatbilst pamatkritērijam (atbilstība rīcībai), tiek sniegts skaidrojums, pamatojoties uz kuru, tiek piešķirts attiecīgais vērtējums.

2. Norāde par kritērija izvērtēšanai nepieciešamās informācijas atrašanās vietu projekta iesniegumā ir indikatīva un gadījumos, ja noteiktajā vietā informācija nav pieejama, nepieciešams izskatīt visu projekta iesniegumu pilnībā.

3. Vērtējot projekta iesnieguma atbilstību kritērijiem, jāņem vērā projekta iesniegumā pieejamā informācija, kā arī pārbaudē uz vietas konstatētais (ja ir veikta pārbaude uz vietas*). Vērtējumu nevar balstīt uz pieņēmumiem vai citu informāciju, ko nav iespējams pārbaudīt, vai kas neattiecas uz konkrēto projekta iesniegumu. Tomēr, ja vērtētāja rīcībā ir kāda informācija, kas var ietekmēt projekta vērtējumu, rakstveidā jānorāda konkrēti fakti un informācijas avoti, kas pamato un pierāda vērtētāja sniegto informāciju.

* par pārbaudes veikšanu uz vietas vienojās projektu vērtētāji, ja, vērtējot projekta iesniegumu, nav iespējams gūt pārliecību par projektā paredzētajām darbībām. Pārbaudes veikšana uz vietas tiek fiksēta kontroles ziņojumā.

4. Vērtējot projekta iesniegumu, jāpievērš uzmanība projekta iesnieguma vērtēšanā sniegtās informācijas saskaņotībai starp visām projekta iesnieguma sadaļām, tās pielikumiem un papildus iesniegtiem dokumentiem, kuros informācija ir minēta. Ja informācija starp projekta iesnieguma sadaļām, tās pielikumiem un papildus iesniegtiem dokumentiem nesaskan, ir jāizvirza nosacījums par papildus skaidrojumu sniegšanu pie attiecīgā kritērija, uz kuru šī neskaidrība ir attiecināma.

Projektu vērtēšanas kritēriji 1. rīcībai

Nr.	Kritērijs, atbilstošā sadaļa izklāstam projekta iesniegumā	Paskaidrojoša informācija
Izslēdzošais kritērijs		
Projekta atbilstība Stratēģijas Rīcības plānā iekļautajai 1.rīcībai		Projekts atbilst Stratēģijas Rīcības plānā iekļautajai 1.rīcībai – projekta iesniegums tiek vērtēts tālāk Projekts neatbilst Stratēģijas Rīcības plānā iekļautajai 1.rīcībai – projekta iesniegums netiek vērtēts tālāk un saņem negatīvu atzinumu Tiek vērtēta projektā plānotā darbība, tās atbilstība aktivitātei un rīcībai, kurā projekta iesniegums ir iesniegts
Vispārīgais kritērijs		
Projekta iesniegumam pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti (attiecināms uzņēmējdarbības infrastruktūras projektiem, ja ieguldījumi būvniecībā uzņēmējdarbības infrastruktūras izveidei ir vismaz 70 procentu)		2- Projekta iesniegumam pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti – ja projektā ir plānota būvniecība/pārbūve/ierīkošana, novietošana/atjaunošana, uz projekta iesnieguma iesniegšanas brīdi ir jau izstrādāts un vietējā būvvaldē saskaņots būvprojekts (ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi), vai paskaidrojuma raksts, vai apliecinājuma karte ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu (t.i. atbilstošā nepieciešamā dokumentācija saskaņā ar LR likumdošanas prasībām), un jau ir veikta iepirkuma procedūra/cenu aptauja

		<p>1 - Projekta iesniegumam pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti – ja projektā ir plānota būvniecība/pārbūve/ierīkošana, novietošana/atjaunošana, uz projekta iesnieguma iesniegšanas brīdi ir jau izstrādāts un vietējā būvvaldē saskaņots būvprojekts (ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi), vai paskaidrojuma raksts, vai apliecinājuma karte ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu (t.i. atbilstošā nepieciešamā dokumentācija saskaņā ar LR likumdošanas prasībām), taču nav vēl veikta iepirkuma procedūra/cenu aptauja</p> <p>0 - Projekta iesniegumam nav pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti</p>
Kvalitatīvie vērtēšanas kritēriji		
1.	LEADER pasākumā saņemts LAD lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu	<p>1 - LAP 2014.-2020.plānošanas periodā nav saņemts LAD lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu LEADER pasākumā</p> <p>0 - LAP 2014.-2020.plānošanas periodā ir saņemts LAD lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu LEADER pasākumā</p>
2.	Atbalsta pretendenta iesniegto projekta iesniegumu skaits izsludinātajā projektu konkursa kārtā, konkrētajā rīcībā	<p>1 - projekta iesniedzējs ir iesniedzis vienu projekta pieteikumu izsludinātās kārtas vienas rīcības ietvaros</p> <p>0 - projekta iesniedzējs ir iesniedzis vairāk kā vienu projekta pieteikumu izsludinātās kārtas vienas rīcības ietvaros.</p>
3.	Projekta ietvaros paredzētās investīcijas vērstas uz produktu ražošanu	<p>2 – Investīcijas vērstas uz produktu, mājražošanas produktu ražošanu</p> <p>2 - Investīcijas vērstas uz produktu ražošanu, mājražošanu un tās apvienotas ar pakalpojumu sniegšanu</p> <p>1 - Investīcijas vērstas uz pakalpojumu sniegšanu</p> <p>Piemērs: Uzņēmums ražo mājas saldējumu – 2 punkti Uzņēmums ražo mājas saldējumu un sniedz ēdināšanas pakalpojumu- 2 punkti Uzņēmums sniedz ēdināšanas pakalpojumu -1 punkts</p>
4.	Kopprojekts – plānoto investīciju izmanto kopīgi	<p>2 – kopprojekts, kurā aprakstīta un pamatota plānoto investīciju kopīga izmantošana</p> <p>0 - nav kopprojekts</p>
5.	Projekta saturiskā saistība ar iepriekš apstiprinātajiem projektiem vai savu līdzšinējo pieredzi	<p>2 – Aprakstīta un pamatota projekta saturiskā saistība ar iepriekš apstiprinātajiem projektu/iem vai savu pieredzi</p> <p>1,5 – Vispārīgi aprakstīta projekta saturiskā saistība ar iepriekš apstiprinātajiem projektu/iem vai savu pieredzi, nav sniegts pamatojums</p> <p>0 – Projekts nav saturiski saistīts ar iepriekš apstiprinātajiem projektu/iem, savu pieredzi</p>

		Atbalsta pretendents ir nepieciešamās zināšanas, pieredze, prakse, iestrādes, veikti eksperimenti vai izmēģinājumi jomā, kurā tiek īstenots projekts. Atbalsta pretendents ir nepieciešamie materiālie resursi projekta īstenošanai, piemēram: projekta ietvaros ir plānota būvniecība, bet atbalsta pretendenta rīcībā jau visas nepieciešamās iekārtas, lai uzsāktu ražošanu. Apraksts ir pamatots un/vai apliecināts ar papildus dokumentiem.
6.	Ir pamatota produkta/ pakalpojuma nepieciešamība VRG teritorijā	<p>2 – Ir aprakstīta un pamatota produkta/ pakalpojuma nepieciešamība VRG teritorijā (ir atsauce uz aktuālo informācijas avotu vai pievienota aktuālā statistika, pētījumi, aptaujas)</p> <p>1 – Ir aprakstīta produkta pakalpojuma nepieciešamība VRG teritorijā (nav atsauces uz informācijas avotu vai nav pievienota statistika, pētījumi, aptaujas)</p> <p>0 – Nav aprakstīta produkta pakalpojuma nepieciešamība VRG teritorijā</p> <p>Pretendents projektā apraksta un pamato, cik lielā mērogā (novada, VRG vai plašākā) projektā attīstāmā prece/pakalpojums ir oriģināls/atšķirīgs/nepieciešams un pamato, ka tāds produkts/pakalpojums nav līdz šim pieejams novada vai VRG līmenī. Vērtējums pēc apraksta un VRG teritorijas esošās situācijas izvērtējuma, kas iekļauts SVVA stratēģijā.</p>
7.	Preces/pakalpojuma pārdošanas stratēģija, tirgus izpēte, saņēmēju loks, noieta tirgus palielināšanās	<p>2 – Aprakstīta un pamatota preces/pakalpojuma pārdošanas stratēģija, tirgus izpēte, noieta tirgus palielināšanās</p> <p>1 - Vispārīgi aprakstīta preces/pakalpojuma pārdošanas stratēģija, tirgus izpēte, noieta tirgus palielināšanās</p> <p>0 – Nav aprakstīta preces/pakalpojuma pārdošanas stratēģija, tirgus izpēte, noieta tirgus palielināšanās</p> <p>Pieteikumā skaidri ar pamatojumu aprakstīta produkta vai pakalpojuma pārdošanas stratēģija (tai skaitā produkta vai pakalpojuma mērķa grupas), kas balstās uz veikto tirgus izpēti VRG teritorijā un ja attiecas - arī plašākā mērogā. Pieteikumā skaidri ar pamatojumu aprakstīta noieta tirgus palielināšanās, objektīvi pamatojot projektā izvēlēto sasniedzamo rādītāju izpildi (darba vietas, apgrozījuma palielināšana). Projekta pieteikumam papildus pievienoti aktuālā (jaunākā) tirgus izpētes materiāli vai ir atsauce uz tiem.</p>
8.	Projektā norādīti riski un risku novēršanas pasākumi	<p>2 – Skaidri norādīti vismaz 4 riski un to novēršanas pasākumi</p> <p>1 – Riski aprakstīti vispārīgi</p> <p>0 – nav norādīti riski un to novēršanas pasākumi</p>

		<p>Pretendents ir novērtējis projekta ieviešanas, uzraudzības un rezultātu ilgtspējas nodrošināšanas laikā iespējamus riskus (piemēram, informācijas risks, personāla risks, finanšu risks, iepirkumu risks, zādzības risks u.tml.), kuri varētu traucēt sekmīgai projekta īstenošanai, rezultātu sasniegšanai un uzturēšanai. Ir veikta iespējamo risku analīze un ir apzināti loģiski un pamatoti risinājumi risku mazināšanai un/vai novēršanai.</p>
9.	Inovatīva produkta/ pakalpojuma ieviešana	<p>2 – tiek ieviests inovatīvs (nebijis) produkts/ pakalpojums, darbinieku produktivitātes kāpināšana VRG līmenī/nacionālā līmenī 1,5 – tiek veikti inovatīvi uzlabojumi esoša produkta vai pakalpojuma tehnoloģijā / procesā vai darbinieku produktivitātes kāpināšanā VRG līmenī/ nacionālā līmenī 0 – projekta rezultātā nerodas inovatīvs/ produkts/ pakalpojums, netiek uzlabots esoša produkta vai pakalpojuma process vai tehnoloģija, netiek veikta darbinieku produktivitātes kāpināšana VRG līmenī/ nacionālā līmenī</p> <p>Projekta pieteikumā sniegts apraksts par to, vai plānotais pakalpojums/produkts ir vai nav inovatīvs, tiek vai netiek uzlabots process/tehnoloģija, tiek vai netiek veikta darbinieku produktivitātes kāpināšana. Par inovatīviem projektiem tiek uzskatīti projekti, kas ir inovatīvi stratēģijas līmenī vietējās rīcības grupas teritorijā.</p>
10.	Aprakstītas nepieciešamās atļaujas, licences	<p>2 – Nosauktas nepieciešamās atļaujas, licences, atbilstības sertifikāti, izziņas, cita dokumentācija atbilstoši projekta saturam 0 – Nav nosauktas/ aprakstītas nepieciešamās atļaujas, licences atbilstības sertifikāti, izziņas atbilstoši projekta saturam</p> <p>Ir iekļauta informācija par atļaujām, licencēm, atbilstības sertifikātiem, izziņām. 2 punkti tiek piešķirti arī gadījumos, ja projekta iesniedzējam atļaujas vai licences jau ir piešķirtas esošās darbības realizēšanai, un viņš darbību/licences ir nosaucis. Piemēram, projekta īstenošana attīsta esošu pakalpojumu vai ražošanu un šajā gadījumā jaunas atļaujas vai licences var nebūt nepieciešamas.</p>
11.	Projekta ilgtspēja	<p>2 – Aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām. Pieteikumā pamatots, kā tiks nodrošināta projekta uzturēšana un rezultātu izmantošana atbilstoši plānotajam mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas 1 – Vispārīgi aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām. Pieteikumā nepilnīgi aprakstīts un pamatots, kā tiks nodrošināta projekta uzturēšana un rezultātu izmantošana atbilstoši plānotajam mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas 0 – Nav aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām</p>

		Pieteikums sniedz skaidru priekšstatu par tā ilgtspēju, uzturēšanu un ir pamatots, kā tiks nodrošināta projekta uzturēšana, t.sk. projekta dokumentācijas kārtošana, pēc – projektu pārskatu veidošana, projekta grāmatvedības kārtošana, kā arī kādā veidā tiks izmantoti projekta aktivitāšu rezultātā gūtie labumi, atziņas, prasmes, iemaņas un pieredze.
12.	Projekta iesniedzēja finansiālais ieguldījums projekta īstenošanā	<p>2 - Projekta iesniedzēja finansējuma daļa ir vismaz 50% (kopprojektam 40%) no attiecināmajām izmaksām</p> <p>1 - Projekta iesniedzēja finansējuma daļa ir vismaz 40% (kopprojektam 30%) no attiecināmajām izmaksām</p> <p>0 - Projekta iesniedzēja finansējuma daļa ir vienāda ar minimāli pieļaujamo procentuālo daļu-30% (20% kopprojektam) no attiecināmajām izmaksām</p>
13.	Prece/pakalpojums un tās ražošanas process/pakalpojuma sniegšanas norise	<p>2 – Aprakstīta prece/pakalpojums un tās ražošanas process/pakalpojuma sniegšanas norise</p> <p>1 – Vispārīgi aprakstīta prece/pakalpojums un tās ražošanas process/pakalpojuma sniegšanas norise</p> <p>0 - Nav aprakstīta prece/pakalpojums un tās ražošanas process/pakalpojuma sniegšanas norise</p> <p>Pieteikumā skaidri aprakstīta esošā situācija un pamatotas aktivitātes, kā sasniegt mērķi. Pārskatāmi un loģiski atspoguļota projekta īstenošanas gaita un skaidri saprotama veicamo darbu secība. Gadījumā, ja projektā plānots radīt jaunu darba vietu(as) - sniegts šī amata/u raksturojums.</p>
14.	Atšķirība no esošajiem vai potenciāliem konkurentiem	<p>2 – Aprakstīta un pamatota atšķirība no esošajiem vai potenciāliem konkurentiem</p> <p>1 - Vispārīgi aprakstīta atšķirība no esošajiem vai potenciāliem konkurentiem</p> <p>0 – Nav aprakstīta atšķirība no esošajiem vai potenciāliem konkurentiem</p> <p>Aprakstīti konkurentu pakalpojumi/preces, uzsvērta atšķirība, ar ko projekta pieteicēja piedāvājums būs inovatīvāks, konkurētspējīgāks, kvalitatīvāks.</p>
Īpašais vērtēšanas kritērijs		
Viedās pieejas kritērijs (iegūtie punkti tiek summēti)		<p>0,5 - Klimata pārmaiņas - Risinājumi, kas palīdz pielāgoties klimata pārmaiņām un/vai sniedz ieguldījumu klimata pārmaiņu radīto seku novēršanai/ mazināšanai.</p> <p>0,5 - Multiplikatīva pieeja - Uzņēmējdarbības savstarpēja koordinācija, panākot, ka vieni risinājumi ietekmē un papildina citu attīstību, tādā veidā nodrošinot kompleksu jautājumu risināšanu teritorijas attīstībai</p>

		<p>0,5 - Kultūrvēsturiskā mantojuma ilgtspēja - Apģērbos, aksesuāros, apavos, darbarīkos, ēdienā, telpā, ēkā, ainavā, amatniecības tradīciju turpināšanā, seno prasmju pārmantošanā, produkcijā, pakalpojumos</p> <p>0,5 -Produktu / pakalpojumu/sasaiste ar zinātni un pētniecību - Izmantoti jaunākie zinātnes sasniegumi, ir sadarbība ar augstskolām vai attiecīgās jomas zinātniekiem un pētniekiem</p>
Projekta īstenošanas vieta		<p>0,5 - Ārpus Saldus un Brocēnu pilsētas</p> <p>0,5 - Mobils vairāku teritoriālo vienību izpratnē pilsētā un laukos</p> <p>0 - Saldus un Brocēnu pilsētā</p>
30,5	Max kopējais punktu skaits	
16	Min punktu skaits pozitīva atzinuma saņemšanai	
Ja vairāki projekti ir ieguvuši vienādu punktu skaitu, priekšroka, piešķirot papildus 0,01 punktu, tiek dota projekta iesniedzējam, kurš ieguvis vairāk punktu īpašajos kritērijos		

Projektu vērtēšanas kritēriji 2. rīcībai

Nr.	Kritērijs, atbilstošā sadaļa izklāstam projekta iesniegumā	Paskaidrojoša informācija
Izslēdzošais kritērijs		
Projekta atbilstība Stratēģijas Rīcības plānā iekļautajai 2.rīcībai	<p>Projekts atbilst Stratēģijas Rīcības plānā iekļautajai 2.rīcībai – projekta iesniegums tiek vērtēts tālāk</p> <p>Projekts neatbilst Stratēģijas Rīcības plānā iekļautajai 2.rīcībai – projekta iesniegums netiek vērtēts tālāk un saņem negatīvu atzinumu</p> <p>Tiek vērtēta projektā plānotā darbība, tās atbilstībai aktivitātei un rīcībai, kurā projekta iesniegums ir iesniegts</p>	
Vispārīgais kritērijs		
Projekta iesniegumam pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti (attiecināms projektiem, kam paredzēta būvniecība)	<p>2- Projekta iesniegumam pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti – ja projektā ir plānota būvniecība/pārbūve/ierīkošana, novietošana/atjaunošana, restaurācija/teritorijas labiekārtošana, uz projekta iesnieguma iesniegšanas brīdi ir jau izstrādāts un vietējā būvvaldē saskaņots būvprojekts (ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi), vai paskaidrojuma raksts, vai apliecinājuma karte ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu (t.i. atbilstošā nepieciešamā dokumentācija saskaņā ar LR likumdošanas prasībām), un jau ir veikta iepirkuma procedūra/cenu aptauja</p> <p>1 - Projekta iesniegumam pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti – ja projektā ir plānota būvniecība/pārbūve/ierīkošana, novietošana/atjaunošana, restaurācija/teritorijas labiekārtošana, uz projekta iesnieguma iesniegšanas brīdi ir jau izstrādāts un vietējā būvvaldē saskaņots būvprojekts (ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi), vai paskaidrojuma raksts, vai apliecinājuma karte ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu (t.i. atbilstošā nepieciešamā dokumentācija saskaņā ar LR likumdošanas prasībām), taču nav vēl veikta iepirkuma procedūra/cenu aptauja</p> <p>0 - Projekta iesniegumam nav pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti</p>	
Kvalitatīvie vērtēšanas kritēriji		
1.	LEADER pasākumā saņemts LAD lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu	<p>1 - LAP 2014.-2020..plānošanas periodā nav saņemts LAD lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu LEADER pasākumā</p> <p>0 - LAP 2014.-2020..plānošanas periodā ir saņemts LAD lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu LEADER pasākumā</p>
2.	Atbalsta pretendenta iesniegto projekta iesniegumu skaits izsludinātajā projektu konkursa kārtā, konkrētajā rīcībā	<p>1 - projekta iesniedzējs ir iesniedzis vienu projekta pieteikumu izsludinātās kārtas vienas rīcības ietvaros</p> <p>0 - projekta iesniedzējs ir iesniedzis vairāk kā vienu projekta pieteikumu izsludinātās kārtas vienas rīcības ietvaros</p>

3.	Projekta saturiskā saistība ar iepriekš apstiprinātajiem projektiem vai savu līdzšinējo pieredzi	<p>2 – Aprakstīta un pamatota projekta saturiskā saistība ar iepriekš apstiprinātajiem projektu/iem vai savu pieredzi</p> <p>1,5 – Vispārīgi aprakstīta projekta saturiskā saistība ar iepriekš apstiprinātajiem projektu/iem vai savu pieredzi, nav sniegts pārlicinošs pamatojums</p> <p>0 – Projekts nav saturiski saistīts ar iepriekš apstiprinātajiem projektu/iem, savu pieredzi</p> <p>Atbalsta pretendents ir nepieciešamās zināšanas, pieredze, prakse, iestrādes, veikti eksperimenti vai izmēģinājumi jomā, kurā tiek īstenots projekts. Atbalsta pretendents ir nepieciešamie materiālie resursi projekta īstenošanai, piemēram: projekta ietvaros ir plānotas aktivitātes, bet atbalsta pretendenta rīcībā jau ir neieciešamās telpas. Apraksts ir pamatots un/vai apliecināts ar papildus dokumentiem.</p>
4.	Ir pamatota aktivitātes/ pakalpojuma nepieciešamība VRG teritorijā (statistika, pētījumi, aptaujas, izziņas)	<p>2 – Ir pamatota projekta nepieciešamība VRG teritorijā. Ir atsauce uz informācijas avotu vai pievienota statistika, pētījumi, aptaujas. Pievienota izziņa no sociālā dienesta, ja tiek veidots jauns sociāls pakalpojums</p> <p>1 - Ir pamatota projekta nepieciešamība VRG teritorijā. Nav atsauces uz informācijas avotu vai nav pievienota statistika, pētījumi, aptaujas. Nav pievienota izziņa no sociālā dienesta, ja tiek uzlabots sociāls pakalpojums</p> <p>0 – Nav pamatota projekta nepieciešamība VRG teritorijā</p> <p>Pretendents projektā apraksta un pamato, ar ko un cik lielā mērogā (pagasta, novada, VRG vai plašākā) projektā attīstāmā aktivitāte vai pakalpojums ir oriģināls/atšķirīgs/ nepieciešams un pieprasīts. Vērtējums pēc apraksta un VRG teritorijā pieejamo aktivitāšu un pakalpojumu izvērtējuma, kas iekļauts VRG stratēģijā.</p>
5.	Projekta aktivitāte/pakalpojums un mērķis ir skaidri definēti, norādīti riski un risku novēršanas paņēmieni	<p>2 - Skaidri definēts pakalpojums/aktivitāte, tās mērķi, norādīti vismaz 4 riski un to novēršanas paņēmieni</p> <p>1 – Vispārīgi definēts pakalpojums/aktivitāte, tās mērķi daļēji norādīti riski un to novēršanas paņēmieni</p> <p>0 – Nav definēts pakalpojums/aktivitāte, tās mērķi nav norādīti riski un to novēršanas paņēmieni</p> <p>Pretendents ir aprakstījis aktivitātes/ pakalpojuma atbilstību projekta mērķim, ir novērtējis projekta ieviešanas, uzraudzības un rezultātu ilgtspējas nodrošināšanas laikā iespējamos riskus (piemēram, informācijas risks, personāla risks, finanšu risks, iepirkumu risks u.tml), kuri varētu traucēt sekmīgai projekta īstenošanai, rezultātu sasniegšanai un noturēšanai. Ir veikta iespējamo risku analīze un ir apzināti risinājumi risku mazināšanai un/vai novēršanai.</p>

6.	Inovācijas ieviešana	<p>2 - projekta ietvaros tiek ieviesta inovācija 0 - projekta ietvaros netiek ieviesta inovācija</p> <p>Projekta pieteikumā sniegts apraksts par to, vai tiek/netiek ieviesta inovācija. Par inovatīviem projektiem tiek uzskatīti projekti, kas ir inovatīvi stratēģijas līmenī vietējās rīcības grupas teritorijā.</p>
7.	Projekta ilgtspēja	<p>2 – Aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām- pieteikumā pamatots, kā tiks nodrošināta projekta uzturēšana un rezultātu izmantošana atbilstoši plānotajam mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas 1 – Vispārīgi aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām. Pieteikumā nepilnīgi aprakstīts un pamatots, kā tiks nodrošināta projekta uzturēšana un rezultātu izmantošana atbilstoši plānotajam mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas 0 – Nav aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām</p> <p>Ir aprakstīts, kādā veidā un no kādiem līdzekļiem tiks uzturēts projekta rezultāts un nodrošināta tā ilgtspēja un attīstība turpmākos gadus.</p>
8.	Aktivitātes/ pakalpojuma sniegšanas norise	<p>2 – Aprakstīta aktivitātes/ pakalpojuma sniegšanas norise 1 - Vispārīgi aprakstīta aktivitātes/ pakalpojuma sniegšanas norise 0 – Nav aprakstīta aktivitātes/ pakalpojuma sniegšanas norise</p> <p>Pieteikumā skaidri aprakstīta esošā situācija un pamatotas aktivitātes, kā sasniegt mērķi. Pārskatāmi un loģiski atspoguļota projekta īstenošanas gaita un skaidri saprotama veicamo darbu secība.</p>
9.	Atšķirība no esošajiem vai potenciāliem pakalpojumiem/aktivitātēm	<p>2 – Aprakstīta, pamatota atšķirība no esošajiem vai potenciāliem pakalpojumiem/aktivitātēm 1 - Vispārīgi aprakstīta atšķirība no esošajiem vai potenciāliem pakalpojumiem/aktivitātēm 0 – Nav aprakstīta atšķirība no esošajiem vai potenciāliem pakalpojumiem/aktivitātēm</p> <p>Pretendents projektā apraksta un pamato, cik lielā mērogā (uzņēmuma, novada, VRG vai plašākā) projektā attīstāmā aktivitāte/pakalpojums ir oriģināls/atšķirīgs un pamato, ka tāda aktivitāte/pakalpojums nav līdz šim pieejams novada vai VRG līmenī. Vērtējums pēc apraksta un VRG teritorijā esošo aktivitāšu/pakalpojumu pārzināšanas atbilstoši VRG stratēģijai.</p>

10.	Potenciālais aktivitātes/pakalpojuma/investīciju saņēmēju loks	<p>2 – Norādīta un aprakstīta potenciālā mērķgrupa jeb aktivitātes/pakalpojuma/investīciju saņēmēju loks</p> <p>1 – Norādīta un nav aprakstīta potenciālā mērķgrupa jeb aktivitātes/pakalpojuma/investīciju saņēmēju loks</p> <p>0 – Nav norādīta un nav aprakstīta potenciālā mērķgrupa jeb aktivitātes/pakalpojuma/investīciju saņēmēju loks</p> <p>Pieteikumā skaidri aprakstītas problēmas, ko projekts paredz risināt un rezultātu, kādu vēlas sasniegt. Projekta pieteikumā pamatota projekta aktualitāte vietējai sabiedrībai. Tiek vērtēts projekta rezultātu pamatotais lietotāju skaits un lietošanas intensitāte jeb noslodze- tiešais labuma guvēju skaits ikdienā (diena /mēnesī gadā, sezonā)</p>
Īpašais vērtēšanas kritērijs		
	Viedās pieejas kritērijs (iegūtie punkti tiek summēti)	<p>0,5 - Klimata pārmaiņas - Risinājumi, kas palīdz pielāgoties klimata pārmaiņām un/vai sniedz ieguldījumu klimata pārmaiņu radīto sekų novēršanai/ mazināšanai.</p> <p>0,5 - Multiplikatīva pieeja Aktivitāšu/pakalpojumu savstarpēja koordinācija, panākot, ka vieni risinājumi ietekmē un papildina citu attīstību, tādā veidā nodrošinot kompleksu jautājumu risināšanu teritorijas attīstībai</p> <p>0,5 - Kultūrvēsturiskā mantojuma ilgtspēja -apģērbos, aksesuāros, apavos, darbarīkos, ēdienā, telpā,ēkā, ainavā, amatniecības tradīciju turpināšanā, seno prasmju pārmantošanā, aktivitātēs, pakalpojumos</p> <p>0,5 - Pakalpojumu/aktivitāšu sasaiste ar zinātņi un pētniecību-Izmantoti jaunākie zinātnes sasniegumi, ir sadarbība ar augstskolām vai attiecīgās jomas zinātniekiem un pētniekiem .</p>
	Projekta īstenošanas vieta	<p>0,5 - <u>Ārpus Saldus un Brocēnu pilsētas</u></p> <p>0,5 - <u>Mobils vairāku teritoriālo vienību izpratnē pilsētā un laukos</u></p> <p>0 - <u>Saldus un Brocēnu pilsētā</u></p>
22,5	Max kopējais punktu skaits	
12	Min punktu skaits pozitīva atzinuma saņemšanai	
Ja vairāki projekti ir ieguvuši vienādu punktu skaitu, priekšroka, piešķirot papildus 0,01 punktu, tiek dota projekta iesniedzējam, kurš ieguvīs vairāk punktu īpašajos kritērijos		

Projektu vērtēšanas kritēriji 3. un 4. rīcībai

Nr.	Kritērijs, atbilstošā sadaļa izklāstam projekta iesniegumā	Paskaidrojoša informācija
Izslēdzošais kritērijs		
Projekta atbilstība 3. vai 4..rīcībai (B1,B4, B5, B6, B7)	Projekts atbilst Stratēģijas Rīcības plānā iekļautajai 3. vai 4..rīcībai – projekta iesniegums tiek vērtēts tālāk Projekts neatbilst Stratēģijas Rīcības plānā iekļautajai 3. vai 4..rīcībai – projekta iesniegums netiek vērtēts tālāk un saņem negatīvu atzinumu Tiek vērtēta projektā plānotā darbība, tās atbilstībai i un rīcībai, kurā projekta iesniegums ir iesniegts	
Kvalitatīvie vērtēšanas kritēriji		
1.	Projekta pakalpojums skaidri definēts, norādīti riski un risku novēršanas paņēmieni (B5;B6.1)	<p>2 – Skaidri definēts pakalpojums, norādīti vismaz 4 riski un to novēršanas paņēmieni 1 – Vispārēji definēts pakalpojums, daļēji norādīti riski un to novēršanas paņēmieni 0 – Nav definēts pakalpojums, nav norādīti riski un to novēršanas paņēmieni</p> <p>Pretendents ir novērtējis projekta ieviešanas, uzraudzības un rezultātu ilgspējas nodrošināšanas laikā iespējamus riskus (piemēram, informācijas risks, personāla risks, finanšu risks, iepirkumu risks u.tml), kuri varētu traucēt sekmīgai projekta īstenošanai, rezultātu sasniegšanai un noturēšanai. Ir veikta iespējamo risku analīze un ir apzināti risinājumi risku mazināšanai un/vai novēršanai.</p>
2.	Projekta ilgspēja (B6.1)	<p>2 – Aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām- pieteikumā pamatots, kā tiks nodrošināta projekta uzturēšana un rezultātu izmantošana atbilstoši plānotajam mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas 1 – Vispārīgi aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām. Pieteikumā nepilnīgi aprakstīts un pamatots, kā tiks nodrošināta projekta uzturēšana un rezultātu izmantošana atbilstoši plānotajam mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas 0 – Nav aprakstīts, kas un kā uzturēs projekta rezultātus pēc projekta beigām</p> <p>Ir aprakstīts, kādā veidā un no kādiem līdzekļiem tiks uzturēts projekta rezultāts un nodrošināta tā ilgspēja un attīstība turpmākos gadus.</p>
3.	Pakalpojuma sniegšanas norise (B6.1)	<p>2 – Aprakstīta pakalpojuma sniegšanas norise 1 – Vispārīgi aprakstīta pakalpojuma sniegšanas norise 0 – Nav aprakstīta pakalpojuma sniegšanas norise</p>

		Pieteikumā skaidri aprakstīta esošā situācija un pamatotas aktivitātes, kā sasniegt mērķi. Pārskatāmi un loģiski atspoguļota projekta īstenošanas gaita un skaidri saprotama veicamo darbu secība.
4.	Norādīta informācija, kā tiks popularizēts pakalpojums(B6.1, B12)	<p>2 – Nodrošināta publicitāte par pakalpojumu ne mazāk kā 3 avotos 1,5 – Nodrošināta publicitāte par pakalpojumu ne mazāk kā 2 avotos 1 – Nodrošināta publicitāte par pakalpojumu vismaz 1 avotā 0 – Nav nodrošināta publicitāte</p> <p>Publicitāte nodrošināta atbilstoši Vizuālās identitātes vadlīnijām.</p>
Īpašais vērtēšanas kritērijs		
	Viedās pieejas kritērijs (iegūtie punkti tiek summēti) (Stratēģija sadaļa 2.3, B3.1)	<p>0,5 – Oriģinalitāte -Netradicionāli risinājumi teritorijas attīstības veicināšanai un identitātes stiprināšanai, kas radīti un īstenoti konkrētajā pašvaldībā vai pārņemti no citām Latvijas pašvaldībām vai ārvalstu prakses, veiksmīgi pielāgojot tos vietējiem apstākļiem 0,5 – Multiplikatīva pieeja - Pakalpojumu savstarpēja koordinācija, panākot, ka vieni risinājumi ietekmē un papildina citu attīstību, tādā veidā nodrošinot kompleksu jautājumu risināšanu teritorijas attīstībai 0,5 – Kultūrvēsturiskā mantojuma sasaiste ar inovācijām -apgērbos, aksesuāros, apavos, darbarīkos, ēdienā, telpā,ēkā, ainavā, amatniecības tradīciju turpināšanā, seno prasmju pārmantošanā, pakalpojumos 0,5 – Pakalpojumu sasaiste ar zinātni un pētniecību-Izmantoti jaunākie zinātnes sasniegumi, ir sadarbība ar augstskolām vai attiecīgās jomas zinātniekiem un pētniekiem.</p>
10	Max kopējais punktu skaits	
8	Min punktu skaits pozitīva atzinuma saņemšanai	

Projektu iesniegumu vērtēšanas kārtība vietējā rīcības grupā tiks īstenota saskaņā ar MK noteikumiem „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” un Saldus rajona attīstības biedrības statūtiem.

Projektu iesniegumu vērtēšana tiek veikta atbilstoši Saldus rajona attīstības biedrības projektu vērtēšanas komisijas nolikumam. Lēmumu par projekta atbilstību Stratēģijai un par publiskā finansējuma pietiekamību pieņem Saldus rajona attīstības biedrības Padome atbilstoši Padomes nolikumam. Tālāk projektu iesniegumi tiek nodoti Lauku atbalsta dienestam turpmākai izvērtēšanai.

Lauku atbalsta dienests vērtē tikai Stratēģijai atbilstošos projektu iesniegumus, kā arī projektu iesniegumus, kuriem ir pietiekams publiskais finansējums. Projektu iesniegumi, par kuriem vietējā rīcības grupa ir pieņēmusi lēmumu, ka tie neatbilst vietējās attīstības stratēģijai, uzskatāmi par neatbilstošiem publiskā finansējuma saņemšanai, un Lauku atbalsta dienests nepārbauda to atbilstību pārējiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem. Lauku atbalsta dienests nevērtē arī projektu iesniegumus, kurus vietējā rīcības grupa ir noraidījusi publiskā finansējuma nepietiekamības dēļ, ja vien Lauku atbalsta dienests nav

pieņēmis lēmumu par kāda projekta iesnieguma noraidīšanu un, ievērojot atbrīvoto publisko finansējumu, vietējā rīcības grupa nav atcēlusi lēmumu par projekta noraidīšanu citam projekta iesniegumam, kas konkrētajā rīcībā ieguvis lielāko punktu skaitu.

Lēmumu par projekta iesnieguma atbilstību vietējās attīstības stratēģijai un par publiskā finansējuma pietiekamību paraksta vietējās rīcības grupas paraksttiesīgā persona. Vietējās rīcības grupas lēmumu var apstrīdēt mēneša laikā pēc tā stāšanās spēkā, iesniedzot iesniegumu vietējās rīcības grupas lēmēj institūcijas vadītājam. Vietējās rīcības grupas lēmēj institūcijas vadītāja lēmumu var pārsūdzēt tiesā.

Lai izvairītos no interešu konflikta, ir jāpaziņo, ja projektu vērtētājam ir kādi apstākļi, kas varētu ietekmēt viņu objektivitāti lēmumu pieņemšanā. Par to jāsniedz informācija pirms katras finansējuma piešķiršanas sēdes, parakstot Interesu deklarāciju.

- Ja interešu konflikts nepastāv, vērtētājs paraksta apliecinājumu A
- Ja interešu konflikts pastāv, vērtētājs par to informē, parakstot apliecinājumu B.

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS SALDUS RAJONA ATTĪSTĪBAS BIEDRĪBAS PADOMES UN VĒRTĒŠANAS KOMISIJAS LOCEKĻA INTEREŠU DEKLARĀCIJA

Vārds, uzvārds	
Organizācija, amats	
Projektu konkursa nosaukums, kārtā, rīcība	

- A
1. Apliecinu, ka nepieņemšu lēmumu/nevērtēšu projekta iesniegumus, kurus iesniegs projektu iesniedzējs vai partnerinstitūcija, kuros esmu darbinieks vai biedrs.
  2. Apliecinu, ka negūšu finansiālu vai mantisku labumu ne no viena projekta, kura vērtēšanā/lēmuma pieņemšanā būšu piedalījies.
  3. Apliecinu, ka nepieņemšu lēmumu/nevērtēšu projekta iesniegumus, kurus iesniegs mani radinieki (tēvs, māte, vecmāte, vectēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusbāsa, pusbrālis, laulātais) vai partneri, no kuriem iespējams gūt labumu. Ja vērtēšanas procesa laikā atklāsies, ka šāda saistība pastāv, es nekavējoties atkāpšos no šī projekta lēmuma pieņemšanas/ vērtēšanas procesa.
  4. Apliecinu, ka nepastāv ne objektīvi, ne subjektīvi iemesli, kas man traucētu veikt objektīvu projekta iesniegumu vērtēšanu/ lēmuma pieņemšanu. Ja vērtēšanas procesa laikā atklāsies, ka šādi iemesli pastāv, es nekavējoties atkāpšos no konkrētā projekta vērtēšanas/balsošanas procesa.
  5. Apņemos neizpaust personām, kuras nav vērtēšanas komisijas/Padomes locekļi, jebkādu informāciju un dokumentus, kas man kļuvuši pieejami vai zināmi, vērtējot projektu iesniegumus, kā arī apņemos lietot minētos dokumentus un informāciju tikai projektu iesniegumu vērtēšanai un lēmuma pieņemšanai par tiem. Es apņemos nepaturēt un nenodot citām personām jebkādu rakstisku vai elektronisku informāciju par projektu iesniegumiem un to vērtējumu.
  6. Apņemos nepalīdzēt, neatbalstīt projektu iesniegumu iesniedzējus vai personas, kuras ir ieinteresētas lēmumā par projektu iesniegumu.

7. Es pilnībā apzinos, ka, neievērojot šajā apliecinājumā rakstīto, varu tikt atbrīvots no projektu iesniegumu vērtēšanas/balsošanas. Biedru kopsapulcē var tikt ierosināts jautājums par atbrīvošanu no Padomes locekļa pienākumiem.

8. Apņemos neizpaust vērtēšanas/balsošanas informāciju nevienam vērtēšanas komisijas loceklim, darbiniekam, ekspertam, kamēr šī persona nebūs parakstījusi šo apliecinājumu un apņēmusies ievērot tajā minētos noteikumus.

Datums: _____

Paraksts: _____

B

Informēju, ka man ir apstākļi, kuru dēļ es varētu nonākt interešu konfliktā un kuri varētu ietekmēt manu objektivitāti lēmumu pieņemšanā:

(papildus informācija par apstākļiem, kas veido interešu konfliktu, norādot attiecīgo projekta iesniedzēju)

Datums: _____

Paraksts: _____

4.4. sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas procedūra

Saldus rajona attīstības biedrība (VRG) veiks vietējās attīstības stratēģijas uzraudzību un novērtēšanu. Uzraudzības un novērtēšanas pasākumi tiks veikti atbilstoši rīcības plāna īstenošanai paredzētajām projektu iesniegumu kārtām. Pēc atbalstīto projektu saraksta apstiprināšanas katrā kārtā VRG veiks stratēģijas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas procedūru, katrā nākamajā kārtā ņemot vērā arī iepriekšējās kārtas kvantitatīvos un kvalitatīvos rādītājus. Atbilstoši konstatētajām neatbilstībām vai problēmām VRG padome pieņems lēmumu par izmaiņu izdarīšanu vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā vai stratēģijā, vai citu pasākumu veikšanu, kas izriet no konstatēto neatbilstību/ problēmu rakstura.

4.5. sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas organizācija

Biedrības padome pieņems lēmumu par stratēģijas apstiprināšanu un grozījumiem, kā arī projektu konkursu izsludināšanu un iesniegumu atbilstību stratēģijai. Biedrības kopsapulce apstiprina un atbrīvo no amata biedrības padomi. Biedrības padome izveido projektu vērtēšanas komisiju. Biedrības padome un administratīvais vadītājs nodrošina projektu konkursu norisi, nepieciešamās apmācību un aktivizēšanas aktivitātes, kā arī uzrauga projektu rezultātus un apkopo stratēģijas rezultātīvos rādītājus. Vienlaikus biedrības padome un administratīvais vadītājs nodrošina biedrības darbību atbilstoši normatīvajiem aktiem. Projektu vērtēšanas komisija nodrošina saņemto projektu iesniegumu vērtēšanu atbilstoši padomes apstiprinātajam projektu vērtēšanas komisijas nolikumam. Projektu vērtēšanas komisija sniedz priekšlikumu biedrības padomei par projektu iesniegumu atbilstību stratēģijai.

5. Finansējuma sadales plāns

Nr. p.k.	Mērķis	Lauku attīstības programmas apakšpasākumā		Rīcības programmas pasākumā	
		atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Lauku attīstības programmas apakšpasākumā)	atbalsta apmērs (euro)*	atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Rīcības programmas pasākumā)	atbalsta apmērs (euro)*
1.	Atbalsts kopienas vajadzībām pieprasītām vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvām	53,8%	1088389,63	Nav attiecināms	Nav attiecināms
	virssaistības		107755,13		
	papildus finansējums		333082,81		
2.	Atbalsts kopienas vajadzībām pieprasītām vietas potenciāla attīstības iniciatīvām	46,2%	1088389,62	Nav attiecināms	Nav attiecināms

			222055,21		
Kopā		100%	2839672,40		
t. sk. uzņēmējdarbības attīstībai		60%			